

Голос України

Влада-Радам!

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 115 (2117) ♦ П'ятниця, 25 червня 1999 року ♦ Ціна договірної

Олександр Ткаченко очолив ПАЧЕС

24 червня в Анкарі (Республіка Туреччина) завершило роботу чергове пленарне засідання Парламентської Асамблеї Чорноморського економічного співробітництва. Його учасники розглянули питання про правові засади соціального захисту пенсіонерів у країнах-учасниках ЧЕС, про торноморський банк торів та розвитку, про розвиток туризму в Чорноморському регіоні та інші.

Вібулася ротація голови асамблеї. Ним став Голова Верховної Ради України Олександр Ткаченко. У зв'язку з цим він наслідав національним делегатам країн-учасниць ПАЧЕС звернення.

(Читайте на 2-й стор.)

99 Вибори

Пошуки єдиного кандидата

П'ять партій центристської і правоцентристської орієнтації підписали заяву про початок процесу створення об'єднаної національно-демократичної партії. До нової організації мають намір влитися Всеукраїнське об'єднання «Відкрита політика» на чолі з А. Матвіємком, Народний рух (Ю. Костенка), партія «Вперед, Україно!», Демократична і Ліберально-демократична партії.

24 серпня представники партій, які підписали заяву, планують провести форум «Незалежній Україні — справедливості і народолюбства» і обговорити на ньому механізми можливого виходу на єдиного кандидата у Президенти, якого підтримали б усі патріотичні, реформістські, антикорупційні політичні сили держави.

Залюкування і розправа

Під час збирання підписів на підтримку претендента на кандидата у Президенти України Наталі Вітренко та стосовно членів Прогресивної соціалістичної партії України організовано залюкування і вчинено фізичні розправи, заявив прес-служба ПСПУ. Так, 2 червня було підпалено вхідні двері в квартирі секретаря Охтирської міської парторганізації Б. Чаговця. 6 червня на подвір'я заступника секретаря Вінницького обкому ПСПУ О. Луго-

віна вкинута саморобний вибуховий пристрій. 19 червня у Луцьку на групу збирачів підписів напала група невідомих. 20 червня сталася дорожньо-транспортна аварія з помичником-консультантом Наталі Вітренко Л. Свиная.

ПСПУ висловлює протест проти «намірів завадити в збиранні підписів на підтримку Наталі Вітренко» і сподівання, що слідчі органи України зроблять усе можливе, щоб розкрити ці злочини.

1 У номер

Державі потрібен лад

Житомирщина гостинно зустріла Голову Верховної Ради України Олександра Ткаченка, народних депутатів України, голів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, областей, Київської та Севастопольської міських рад. Вони прибули сюди, щоб вивчити, як місцеві ради області працюють над розвитком соціальної інфраструктури на селі. У Бердичівському та Чуднівському районах представницька делегація ознайомила з об'єктами виробничої та соціально-культурної сфери. Відбулися зацікавлені розмови з керівниками районів, депутатами сільських рад. План першого дня перебування на Житомирщині передбачав також відвідини лікувально-санаторного центру «Дениш».

Сьогодні в Житомирі має відбутися засідання Координаційної ради з питань місцевого самоврядування при Голові Верховної Ради України і нарада з керівниками сільських, міських та районних рад області.

ПАРЄ вирішила: не карати, а допомагати

Україна отримала повне розуміння з боку Парламентської Асамблеї Ради Європи і нову відстрочку для довиконання решти своїх зобов'язань. І хоча вчора, коли передавався цей репортаж, обговорення нашого питання ще тривало й остаточні формулювання резолюції ПАРЄ відомі не були, проте загальний тон дискусії та заяви ключових її учасників сумніви у позитивному для нас результаті вже не викликали.

Судячи з виступів, прийнятним для всіх компромісом стала поправка досить численної міжнародної компанії на чолі з Сергієм Головатим. Згідно з нею документ передбачає визначення можливості (досить розпливчата фраза) призупинення наших повноважень, але остаточне рішення мають ухвалити в січні наступного року. «Якщо нині ПАРЄ проголосує за негачні санкції, то покарає не ворогів РЕ, а її друзів», — заявив під час виступу С. Головатий.

(Закінчення на 6-й стор.)

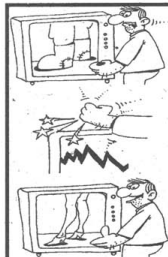
25 червня

✓ 1992 р. Українська православна та автокефальна православна церкви об'єдналися в єдину Українську православну церкву Київського патріархату.
✓ 1992 р. Створено регіональну організацію — Чорноморське економічне співробітництво, до якої входить 11 країн, в тому числі Україна.

Минуле ходить за нами

7

Телебачення

8-2

О Фотографії на 1-й і 2-й стор. «Голосу України» від 23 червня 1999 року жодного відношення до матеріалу «Окупація» міськради на підставі листа людини, яка його не писала» не мають.

P.S.

Сьогодні — День митної служби України

КОНТРАБАНДО, висунь ріжки!

Колаж Анастасії СІРОТКИНОЇ.

Кажуть, що деякі митники (причому, зовсім не новачки у своїй професії) протягом усієї служби не бачили «серйозної» контрабанди — якись там фантастичних, як у кіно, партій наркотиків або зброї. Це втішно слухати: значить, серйозна

контрабанда вважає митницю серйозним супротивником і ховається від неї подалі. А втім митниці, якщо дивитися на речі у суто людському вимірі, має зовсім не грізне, а іноді навіть привітне обличчя.

Про це читайте на 14-й сторінці.

99 Передплата

Традиційно «Г» проводить серед своїх передплатників розіграш заохочувальних призів. Тим, хто зробив свій вибір і передплатив нашу газету на 6 місяців — до кінця року, необхідно надіслати до редакції копію передплатної квитанції. На конверті обов'язково зробити позначку «Передплата-99». Розігруватимуться найрізноманітніші призи. І все це завдяки нашим спонсорам:

59. ВАТ «Індустрія», Донецька область (голова правління Людмила Макарова) — цегла.
 60. Вінницькому ВАТ «Керамік» (голова правління Олександр Кулінич) — керамічна ваза.
 61. Вінницькому лікеро-горілчаному заводу (директор Василь Григораш) — сувенірні набори продукції.
 62. Вінницькому фізкультурно-спортивному товариству «Динамо України» (заступник голови Олександр Походзяєв) — футболки і волейбольні м'ячі з автографами гравців та спортивний одяг із символікою товариства.
- Нагадаємо, що в розіграві заохочувальних призів візьмуть участь і ті, хто передплатив «Г» одразу на весь рік (копії їхніх передплатних квитанцій зберігаються у редакції). Поспішіть зробити свій вибір на користь «Голосу України». Строки передплати обмежені. Спробуйте своє щастя і в розіграві заохочувальних призів. Стежте за наступними номерами «Г», де буде продовжено список призів і наших спонсорів. Нехай вам щастить!

Спробуй і вииграй!

! У номер
✓ Київ

Київському міському голові Омельченку О. О.

Шановний Олександр Олександровичу! Сердечно вітаю Вас з нагоди обрання київським міським головою. Переконлива перемога на виборах засвідчила про довіру виборців до Вас як керівника, який сповна віддає свій багатий досвід, організаційські здібності вирішенню насущних проблем соціально-економічного та культурного розвитку столиці України, наполегливо шукає шляхів для поліпшення умов життя населення.

Висловлюю глибоку впевненість, що, спираючись на депутатський корпус, структуру виконавчої влади районів, Ви зумієте з'єднати воедино зусилля, щоб розбудувати і зробити дійсно квітучим наше рідне місто.

З повагою О. ТКАЧЕНКО.

Батальйон створено не для потішних забав

Офіційний візит до Польщі Президента України Леоніда Кучми був досить насиченим. Обговорювалися також питання європейської безпеки, ситуація в Косово.

Балканська криза може призвести до послаблення інтересу європейських структур до України, — таку думку висловив Президент України Леонід Кучма на підсумковій пресконференції. Проте обидва президенти заявили про можливість співробітництва українських та польських миротворців у Югославії. Л. Кучма наголосив, що існування українсько-польського батальйону — це вже факт. Батальйон «організовано не для потішних забав: його головна мета — участь у миротворчих операціях».

Президенти домовилися також про те, що найближчим часом буде створено українсько-польську робочу групу, яка працюватиме над техніко-економічним обґрунтуванням та створенням бізнес-плану маршруту транспортування каспійської нафти Олеса — Броди — Аламова Застава.

У вересні можливі тріщини й альянси

Лідер Соцпартії, претендент на кандидатуру Президента України Олександр Мороз впевнений, що до завершення збирання підписів і реєстрації кандидатів «ніяких альянсів не буде».

В інтерв'ю журналістам О. Мороз заявив, що різні об'єднання до завершення збирання підписів можливі лише для «певної іммітації домовленостей і для приховування неможливості набрати голоси».

На думку лідера СПУ, у вересні Соціал-демократична партія (об'єднана) відійде від Президента Леоніда Кучми та президентської адміністрації і не підтримуватиме його. Першою тріщиною, вважає О. Мороз, стали вибори мера в Києві. Негативну роль може зіграти і «надмірна активність» довірених особи нинішнього Президента Олександра Волкова, реєстрації.

✓ Фотофакт

У стіточному Українському Домі відбувся гала-концерт, присвячений першому випуску спеціалізованої кафедри бальної хореографії Національного університету культури і мистецтв.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Звернення Голови Верховної Ради України Олександра Ткаченка до національних делегацій країн — учасниць Парламентської Асамблеї Чорноморського економічного співробітництва

Шановні колеги!

Я з високою мірою відповідальності приймаю повноваження голови Парламентської Асамблеї Чорноморського економічного співробітництва.

Під керівництвом моїх попередників асамблея провела значну роботу. Нам належить її продовжити.

У своїй діяльності як голова ПА ЧЕС я сприяю реалізації нових ідей та проєктів, і водночас посприяю забезпеченню спадкоємності традицій асамблеї, в чому покладалася на допомогу Міжнародного секретаріату організації.

Упевнений, що ефективному функціонуванню нашої асамблеї сприятиме Верховна Рада України, делегація України в ПА ЧЕС, її керівник — народний депутат Олександр Чародєєв.

Актуальним є питання про необхідність тісної взаємодії ПА ЧЕС із ОЧЕС. Для повноцінного становлення і розвитку нової міжнародної регіональної організації велике значення має узгодженість

дій міжурядової і міжпарламентської складових Чорноморського економічного співробітництва, а також більш тісна взаємодія з ПА ОБСЄ, ПА Ради Європи, Міжпарламентської асамблеї СНД, інших регіональних та загальноєвропейськими міжпарламентськими структурами. Свій вклад у розширення та поглиблення співробітництва робить і Україна, яка запропонувала, зокрема, створити єдиний інвестиційний простір, спільний ринок інвестиційних проєктів та гармонізувати законодавство країн ЧЕС для ліквідації перешкод на шляху взаємовигідного співробітництва.

Дослідно посилює роль ЧЕС у сприянні

процесам економічної трансформації в країнах з перехідною економікою. Важливо розпочати роботу з міжнародними фінансовими інститутами, насамперед з Європейським банком реконструкції та розвитку з метою сприяти процесам структурних реформ та розв'язання проблем торгово-економічних взаємовідносин.

Після загальної дискусії «Парламентська діяльність на підтримку процесу Чорноморського економічного співробітництва» можна буде скласти чіткий план спільних дій для успішного вирішення завдань, що стоять перед організацією.

Ще раз дякую вам за виявлене мені довіря.

99 Вибори

Аргументація глави держави

Днями глава держави Леонід Кучма повернувся Верховній Раді з пропозицією скасувати два прийняті нею закони про внесення змін до закону про вибори Президента України. Цими змінами, нагадаю, парламент, зокрема, пропонував зробити об'єктивнішим представництво у виборчих комісіях на місцях представників партій і колективів, які взяли участь у висуненні претендентів на кандидатуру у президенти. Йшлося також про внесення повніших даних до декларацій про доходи і майно претендентів та членів їхніх сімей. Леонід Кучма вважає, що неможливо міняти «правила гри» передвиборної кампанії, яка уже розпочалася.

— Аргументи глави держави досить спірні, — прокоментував президентське «послання» завідувач одного з відділів науково-експертного управління Секретаріату ВР Андрій Ришелюк. — Скажімо, Леонід Кучма стверджує, що «з такими, які були-якими іншими, змінами законодавства у період проведення виборчої кампанії погодитися не можна, оскільки вони створюють нерівні умови для претендентів та кандидатів у Президенти України залежно від того, на якому етапі проведення виборчої кампанії вони перебувають». Але ж у запропонованих депутатами змінах ідеться про певне спрощення процедури збирання підписів, то неже це може створювати нерівні умови?

Так само досить спірне і твердження про те, що внесення додаткових даних до декларацій про доходи і майно (а йдеться, швидше, про їх уточнення) можна тутумати як звуження змісту та обсягів передбачених Конституцією прав громадян.

Аргументація глави держави недовірливості внесення змін стосовно заповнення декларацій про доходи і майно претендентів та президента була просто правдивою. Не утримаюся, щоб не процитувати одну з думок: «Як свідчить досвід виборів народних депутатів України, за певних обставин мали місце випадки, коли члени сім'ї відмовлялися кандидатам у наданні інформації про наліжне членом сім'ї рухоме і нерухоме майно, доходи

і фінансові зобов'язання, що ставило під загрозу участь кандидатів у виборах. Такі ситуації не виключені і стосовно виборів Президента України».

Виходить, політик із президентськими амбіціями, не здатний переконати дружину чи тещу повідомити про їхні доходи, здатний керувати цілою європейською державою?

Правничий Секретаріат ВР навіть не вважав за серйозне коментувати такий президентський аргумент. Схоже, розумівся, почувшись його, і глава адміністрації Президента Микола Білоболюцький. Принаймні, коли я на брифінгу попросив роз'яснити цей «шедевр», склалося враження, що Микола Петрович сприй-

няв це як невдалий розіграш.

— Разом з тим, — зауважує Андрій Ришелюк, — не можна не погодитися з аргументом Леоніда Кучми, що обидва повернуті ним до Верховної Ради закони передбачають поширення їх дії на правовідносини, які виникли після набуття чинності закону про вибори Президента України. Тобто йдеться про надання зворотної дії у часі, а це в нашому випадку суперечить вимогам статті 58 Конституції.

На думку правників, останній аргумент глави держави парламентові доведеться врахувати, а решту... Утім, слово за Верховною Радою.

Анатолій БЕНЬ.

28 червня економіст Кучма скаже: «Досить!»

Настирливі чутки про те, що Президент Леонід Кучма не збирається відмовлятися від права видавати економічні укази з не врегульованих законодавством питань, спростував на брифінгу глава президентської адміністрації Микола Білоболюцький. Як відомо, згідно з перехідними положеннями Конституції, так провади Леоніда Кучми закінчується 28 червня ц. р.

За даними глави президентської адміністрації, торік Леонід Кучма підписав 86 таких соціально-економічних указів, а цього року аж 73. Фактично економістам ще нале-

жить оцінити, як Леонід Данилович скористався цим законотворчим привілеєм і як ці його укази позначилися на житті нашої держави.

Чи не з огляду на можливість такого погляду на законотворчу роботу Президента Микола Білоболюцький зауважив, що порівняно з травнем минулого року обсяги виробництва зросли у половині областей та в п'яти галузях.

Висловлюючи особисту оцінку цієї сфери діяльності патрона, Микола Петрович зауважив, що не варто загострювати увагу на тому, чи припинить Президент видавати

економічні укази, а слід перейнятися запитаннями: краще чи гірше від того постануть справи у державі. На його думку, після закінчення права глави держави видавати такі укази справи в державі погіршаться.

Разом з тим М. Білоболюцький нагадав, що згідно з статтею 94 Конституції України глава держави наділений правом ініціювати невідкладний, першочерговий розгляд Верховною Радою запропонованих виконавчою владою законопроєктів. Отож є надія, що не гірше нам може бути. Звісно, це не стосується тих, кому вже «далі гірше нікуди».

ПОСТАНОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Верховна Рада України, відповідно до Закону України «Про індексацію грошових доходів населення», Постановою Верховної Ради України від 3 грудня 1998 року «Про індексацію грошових доходів населення» постановила провести у грудні 1998 року індексацію грошових доходів населення і запропонувати Кабінету Міністрів України забезпечити контроль за її проведенням на підприємствах, в установах та організаціях усіх форм власності в порядку, встановленому постановою Кабінету Міністрів України від 7 травня 1998 року № 663.

Проте Кабінет Міністрів України постановою від 21 грудня 1998 року № 2034 «Про індексацію грошових доходів громадян» вніс до порядку проведення індексації грошових доходів громадян, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 7 травня 1998 року № 663, зміни, які не відповідають нормам статті 5 Закону України «Про індексацію грошових до-

Про порушення Кабінетом Міністрів України законодавства в ході проведення індексації грошових доходів населення

ходів населення» і позбавляють більшість громадян України права на індексацію їх доходів у межах трикратної величини межі малообезпеченості. Крім того, обумовлені пунктом 3 постанови Кабінету Міністрів України від 21 грудня 1998 року № 2034 «Про індексацію грошових доходів громадян» пропозиції щодо подальшого підвищення розмірів індексації грошових доходів населення не базуються на законодавстві.

Громадяни України, трудові колективи, професійні спілки у зверненнях та листах на адресу Верховної Ради України, Президента України та Кабінету Міністрів України висловили свій протест та обурення такими неконституційними діями Уряду, які в умовах підвищення споживчих цін на товари та послуги порушують норми законодавства та гарантоване право громадян України на соціальний захист.

Своє негативне ставлення до таких дій Уряду висловили народні депутати

України. Комітет Верховної Ради України з питань соціальної політики та праці звернувся до Генеральної прокуратури України з проханням опротестувати постанову Кабінету Міністрів України від 21 грудня 1998 року № 2034 «Про індексацію грошових доходів громадян» як протизаконну.

Проте Генеральна прокуратура України не знайшла підстав для прокурорського втручання, чим в черговий раз засвідчила своє небажання стати на захист прав мільйонів громадян України і виконати передбачений пунктом 9 розділу XV «Перехідні положення» Конституції України функцію нагляду за додержанням і застосуванням законів.

Верховна Рада України постановляє:

1. Запропонувати Прем'єр-міністру України:

скасувати постанову Кабінету Міністрів України від 21 грудня 1998 року № 2034 «Про індексацію грошових доходів громадян», яка не відповідає

статті 5 Закону України «Про індексацію грошових доходів населення», згідно з якою індексації підлягають грошові доходи громадян у межах трикратної величини вартості межі малообезпеченості, а не однократної, як визначено пунктом 1 та 2 зазначеної постанови;

забезпечити виконання Постанови Верховної Ради України від 3 грудня 1998 року «Про індексацію грошових доходів населення».

2. Заслухати інформацію генерального прокурора України про дотримання законів щодо індексації грошових доходів населення.

3. Контроль за виконанням цієї Постанови покласти на Голову Верховної Ради України.

Голова
Верховної Ради України
О. ТКАЧЕНКО.

м. Київ,
16 червня 1999 року.
№ 747-XIV.

ЗАСАДИ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ В ГАЛУЗІ ПРАВ ЛЮДИНИ

Верховна Рада України, керуючись Конституцією України, Загальною декларацією прав людини, 1948 року,

підтверджує ефективність імплементації прав і свобод, гарантованих Конвенцією про захист прав і основних свобод людини, 1950 року, протоколами до неї, ратифікованими Україною,

підтверджує, щоб права і свободи людини, їх гарантії визначали зміст і спрямованість діяльності держави, вважаючи забезпечення прав і основних свобод людини головним обов'язком держави, органів державної влади та органів місцевого самоврядування, визнаючи принципи верховенства права у суспільстві й державі як пріоритет прав і свобод людини і громадянина,

визнаючи універсальність, взаємопов'язаність та взаємозалежність прав і основних свобод людини і громадянина, надаючи особливого значення правам людини для політичного, економічного, соціального, історичного і культурного розвитку України, визнаючи людину, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпеку найвищою соціальною цінністю,

керуючись статтею 8 Конституції України, згідно з якою норми Конституції є нормами прямої дії, стверджуючи універсальність судового захисту прав і основних свобод людини в разі їх порушення, керуючись статтею 9 Конституції України, згідно з якою чинні міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, є частиною національного законодавства,

підтверджує поширення в українському суспільстві гуманістичного, заснованого на загальнолюдських цінностях та ідеалах світогляду й адекватної правової свідомості,

затверджує ці Засади державної політики України в галузі прав людини.

І. Принципи державної політики в галузі прав людини

Визнання прав і основних свобод людини і громадянина такими, що дані людині від народження і є невід'ємними.

Забезпечення верховенства прав і основних свобод людини у відносинах з державою.

Забезпечення рівності всіх людей перед законом і судом.

Визнання верховенства права, за яким проголошені й реалізовані прав і основних свобод людини і громадянина засновано лише на законі.

Недопущення звуження змісту та обсягу проголошених Конституцією України прав і основних свобод людини і громадянина.

Визнання презумпції особистої свободи людини

ПОСТАНОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Про Засади державної політики України в галузі прав людини

Верховна Рада України постановляє:
Затвердити Засади державної політики України в галузі прав людини (додаються).

Голова Верховної Ради України
О. ТКАЧЕНКО.

м. Київ,
17 червня 1999 року.
№ 757-XIV.

відповідно до принципу, згідно з яким дозволено все, крім того, що прямо забороняється законом.

Визнання обмеженості свободи держави, її органів і посадових осіб відповідно до принципу, згідно з яким дозволено лише те, що прямо передбачається законом.

II. Основні напрями державної політики в галузі прав людини

Забезпечення верховенства прав і основних свобод людини у відносинах з державою.

Створення належних умов, вироблення механізмів і процедур для повної і безперешкоди реалізації кожної особою своїх прав та законних інтересів.

Приведення законодавства України у відповідність з універсальними стандартами прав людини Організації Об'єднаних Націй та Ради Європи.

Регулювання адміністративного та адміністративно-процесуального законодавства з метою належного забезпечення реалізації громадянами своїх прав та законних інтересів у сфері діяльності виконавчої влади, їх дієвої охорони та захисту в суді у разі їх порушення.

Створення системи адміністративної юстиції з метою захисту прав і основних свобод людини і громадянина.

Ратифікація міжнародно-правових актів як універсальних, так і регіональних рівня, що проголошують права і основні свободи людини і громадянина та відповідають інтересам та потребам українського народу.

Визнання в установленому порядку юрисдикції міжнародних органів захисту прав людини.

Недопущення звуження змісту та обсягу існуючих прав і основних свобод людини, проголошених Конституцією України, законами України та підзаконними нормативними актами.

Розроблення механізмів реалізації конституційного положення про право людини і громадянина на кваліфіковану правову допомогу, в тому числі безоплатну.

Забезпечення захисту людини і громадянина від по-

сягання з боку іншої людини та посягання з боку держави.

Удосконалення парламентського контролю за дотриманням конституційних прав і свобод людини і громадянина через інститут Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.

Утворення ефективної судової влади як гаранта прав і основних свобод людини і громадянина відповідно до Конституції України.

Сприяння діяльності прокуратури на зміцнення демократичної, соціально-правової держави та забезпечення верховенства права, додержання прав і основних свобод людини і громадянина.

Удосконалення законодавства і підвищення дієвості судового захисту як гарантії демократизму виборчої системи.

Конкретизація змісту і меж здійснення конституційного права громадян на свободу об'єднання у політичні партії та громадські організації.

Удосконалення законодавства щодо фінансування діяльності наймасовіших за чисельністю політичних партій.

Розвиток правових основ використання та посилення правових гарантій щодо охорони та захисту конституційного права громадян на проведення мирних зборів, мітингів, походів, інших демонстрацій шляхом прийняття відповідного закону.

Забезпечення кваліфікації законодавства про соціальний захист шляхом прийняття Соціального кодексу України.

Посилення реальності права людини на свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні, зокрема шляхом скасування дозвольного порядку вибору місця проживання (інституту прописки).

Гуманізація та ефективне запровадження законодавства про біженців та примусових переселенців.

Створення належного механізму реалізації права громадян на оскарження в суді рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, посадових і службових осіб.

Підвищення рівня правової культури і правової свідомості людини і громадянина, формування поваги до закону та визначення механізмів захисту їх прав.

Сприяння розвитку системи органів несудового захисту прав і свобод людини, надання підтримки громадянським організаціям в сфері захисту прав людини.

III. Пріоритетні положення

Жодне з положень цих Зasad державної політики України в галузі прав людини не може тлумачитися всупереч правам і основним свободам людини.

Положення Зasad державної політики України в галузі прав людини є основою законотворчої діяльності в сфері прав і основних свобод людини.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Верховна Рада України постановляє:

1. Пункт 11.1.1 статті 11 Закону України «Про податок на додану вартість» (Відомості Верховної Ради України, 1997 р., № 21, ст. 156; № 31, ст. 305; 1998 р., № 10, ст. 37, № 18, ст. 95) після абзацу третього доповнити новими абзацями четвертим та п'ятим такого змісту:

«До 1 січня 2001 року платники податку, які продають вугілля та вугільні брикети, електричну та теплову енергію, газ, надають послуги з водопостачання (каналізації), технічного обслуговування ліфтів та систем протипожежної безпеки в житловому фонді, а також надають послуги фізичним особам, не зареєстрованим

платниками цього податку, за користування якими цими особами сплачується квартирна плата, плата за користування телефоном, телевізором і радіоапаратурою та систем охорони житла, застосовують спосіб податкового обліку, за яким датою виникнення податкових зобов'язань з продажу зазначених товарів (послуг) є дата зарахування коштів на банківський рахунок або у касу такого платника податку або отримання інших видів компенсації вартості таких товарів (послуг), а датою виникнення права на податковий кредит, у тому числі отримання бюджетного відшкодування, є дата списання коштів з банківського рахунку плат-

ника податку в оплату таких товарів (послуг) чи надання інших видів компенсації в оплату товарів (послуг), вартість яких відноситься до складу валових витрат виробництва (обігу) таких платників податку або підлягає амортизації. У споживачів зазначених товарів (послуг), які зареєстровані платниками цього податку, датою виникнення права на податковий кредит є дата списання коштів з їх банківського рахунку в оплату таких товарів (послуг) або надання інших видів компенсації їх вартості.

З 1 січня 2001 року норми абзацу четвертого цього пункту діють стосовно операцій з продажу визначених ним товарів (послуг) фі-

зичним особам, не зареєстрованим платниками цього податку, а також установами, що фінансуються за рахунок бюджету.

У зв'язку з чим абзац четвертий вважатимеся абзацом шостим.

2. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування і застосовується з першого податкового періоду, на який припадає набрання чинності цим Законом.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
2 червня 1999 року.
№ 714-XIV.

Масової інформації для ведення виборів Президента України 1999 року

субванд. Двом кандидатам, які отримали найбільше голосів виборців, протягом останнього тижня перед днем повторного голосування, але не пізніше як за добу до дня повторного голосування, надається безплатний ефірний час на умовах, визначених пунктами 25-27 цього Положення.

32. Якщо в результаті розгляду скарги претендента на кандидатуру у Президенти України Верховний Суд України зобов'язав Центр виборчій комісії надати ефірний час кандидатам після закінчення строку реєстрації, то відповідні ДТРК зобов'язані надати такий час кандидатам безплатний ефірний час у порядку, визначеному цим Положенням.

VI. УМОВИ НАДАННЯ ПЛАТІЙНОГО ЕФІРНОГО ЧАСУ

33. Суб'єкт проведення передвиборчої агітації платний ефірний час надається на підставі угоди, що укладається між телерадіокомпаніями. Для укладення угоди суб'єкт проведення передвиборчої агітації подає письмову заяву безпосередньо до відповідної телерадіокомпанії не пізніше як за 7 днів до дати надання ефіру.

34. В цих угодах визначаються: вид плати виборчої агітації; дата і час виходу передачі ефіру; тривалість ефірного часу; розмір і порядок його оплати; інші умови. 35. Платний ефірний час на загальнонаціональних і місцевих каналах державних, комунальних чи недержавних теле- чи радіостанцій, що надається суб'єкту проведення передвиборчої агітації (у період з дати реєстрації кандидата до 24 грудня 1999 року) виключно на підставі укладених між ним і агентами ДТРК угод, і на умовах, встановлених у п.34 цього Положення. Відшкодування витрат ДТРК, пов'язаних із наданням ефірного часу, здійснюється шляхом попередньої оплати в беззастережному порядку.

36. Політична реклама допускається тільки за умови письмової угоди між суб'єктом проведення передвиборчої агітації і відповідним ЗМІ за умови попередньої оплати платних реклами у беззастережному порядку за коштів особистого грошового фонду кандидата у Президенти України.

VII. РЕАЛІЗАЦІЯ ІНШИХ ЗАХОДІВ ПЕРЕДВИБОРЧОЇ АГІТАЦІЇ НА ТЕЛЕРАДІОКАНАЛАХ

37. З метою надання виборцям більш повної і різномірної інформації про кандидатів у президенти України телерадіокомпанії можуть за власною ініціативою організовувати в період з 3 серпня до 29 жовтня 1999 року включно (а при повторному голосуванні — не пізніше як за два дні до дня голосування) — передачі у вигляді дебатів, «круглих столів», дискусій, ток-шоу тощо. Ці передачі мають забезпечити участь у них представців усіх кандидатів у Президенти України та створити їм рівні умови. Використання нашої державою бюджету для організації і проведення таких передач забороняється.

38. Телерадіокомпанії, які організовують такі передачі, визначають ведучих цих пере-

дач та погоджують їх кандидатури з учасниками передачі. Ведучий узгоджує з учасниками передачі порядок її проведення та стежить за його тривалістю.

Під час проведення таких телерадіопередач ведучий не має права:

- * порушувати угоду, укладену з учасниками передачі порядку її проведення;
- * довільно обмежувати час виступу кандидатів, уповноважених особи партії (блоку), іншої політичної організації, якщо інше не передбачено порядком ведення передачі або якщо це не обумовлено закінченням ефірного часу, відведеного для цієї передачі;

* замісит і формувати передачу до будь-якого із учасників передачі та надавати перевагу будь-кому з них;

* припускати реплік, висловлювань, що можуть бути сприйняті як агітаційні.

У разі порушення вимог законодавства щодо проведення передвиборчої агітації учасником передачі ведучий зобов'язаний звернути його увагу на неприпустимість таких дій.

39. Учасник передачі зобов'язаний:

- * дотримуватися узгодженого порядку проведення передачі;
- * вести дискусію, дотримуватися етичних норм поведінки, не припускати образливих висловлювань на адресу інших учасників передачі та таких, що приміжних їх честі і гідності;

* дотримуватися узгодженого порядку мови-ведучого.

40. Якщо телерадіокомпанія за згодою кандидатів у Президенти України має намір проводити в ефір виступ, інтерв'ю, прес-конференцію, «гарячу лінію», дебат, «круглий стіл» не в прямому ефірі, то запис передачі здійснюється в режимі прямого ефіру в межах обумовленого обсягу мовлення.

VIII. ОБМЕЖЕННЯ І ЗАБОРОНИ. ОРГАНІЗАЦІЯ КОНТРОЛЮ. ВИРІШЕННЯ СПІРІВ. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

41. Центральна виборча комісія забезпечує оприлюднення в державних засобах масової інформації роз'яснень щодо заборони виходу грошей, цінних паперів, кредитів, лотерей, грошей, послуг під час проведення передвиборчої агітації. Текст роз'яснень наділяється Центральною виборчою комісією і з 1 по 30 жовтня 1999 року включно друкується в кожному номері газети «Голос України». Уповноважений на першочергові рішення, також транслюється дає на день Національного телекомунікаційного і Національного радіокомунікаційного України.

42. Зобов'язуються участь у передвиборчій агітації органам та особам, зазначеним у частині першій статті 33 Закону України «Про вибори Президента України»:

- 43. Журналістами, іншим теоретичними працівниками, а також посадовим особам редакцій ЗМІ, які є довіреними особами кандидатів у Президенти України, уповноваженим особам виборчих комісій, ініціативних груп виборців, забороняється брати участь у висвітленні виборчої кампанії у ЗМІ, де вони працюють.

44. Телерадіоорганізації та їх керівники або уповноважені інші особи не несуть відповідальності за виступи кандидатів у Президенти України та інших суб'єктів проведення передвиборчої агітації, крім випадків трансляції програм, що прямо закликають до ліквідації держави, порушення суверенітету, територіальної цілісності держави, підливу її безпеки, незаконного поглинання державної власності, насильства, розпалювання міжквітної, расової, релігійної ворожнечі, посягання на права і свободи людини, здоров'я населення.

45. За зміст і форму передвиборчих телерадіопередач прямого ефіру відповідальність несе суб'єкт проведення передвиборчої агітації, якому надано ефірний час.

46. Інформаційні програми телебачення і радіо при висвітленні подій, пов'язаних з виборчою кампанією, не повинні виявляти упередженість чи надавати перевагу одному із кандидатів у Президенти України. Включення до інформаційних та інших телерадіопрограм агітаційних матеріалів кандидатів у Президенти України або політичних реклами не допускається. Телерадіокомпаніями забороняється переривати передвиборні агітаційні матеріали, тому чи рекламою товарів, робіт, послуг.

47. Державним, комунальним і недержавним ЗМІ, що діють на території України, з 16 до 31 жовтня 1999 року включно, а також протягом усього періоду організації і проведення повторного голосування забороняється поширювати інформацію про результати соціологічних досліджень і опитувань громадської думки щодо кандидатів у Президенти України.

48. Забороняється вести передвиборчу агітацію заручаючись ЗМІ, більше 30 відсотків статутного фонду яких складають іноземні інвестиції.

49. З метою забезпечення встановленого чинним законодавством і цим Положенням порядку проведення передвиборчої агітації на каналах телерадіокомунікацій та інших засобах масової інформації виборчою комісією, відповідним територіальним виборчим комісіям, які для цього утворюють спеціальні групи для контролю. Складеною із числа членів відповідної виборчої комісії, представників Держтелерадіо України в областях, а також спеціальних у журналістики, громадської думки, проводиться перевірка перебігу передвиборчої агітації, розгляд скарг і заяви щодо порушень при її веденні, готує матеріали і експертні висновки на засідання відповідної виборчої комісії.

50. У разі порушення встановленого чинним законодавством і цим Положенням порядку проведення передвиборчої агітації відповідні виборчі комісії повинні вжити необхідних заходів щодо припинення протиправної агітації.

51. Перешкоджаючи шляхом насильства, обману, погрози, підкупу або іншим шляхом вільному здійсненню громадянським правам виборців, а також порушенню прав громадян на вільний вибір Президента України, опублікування або поширення іншим способом неправдивих відомостей про кандидата у Президенти України, а також агітації у ЗМІ

«за» або «проти» нього у день виборів тягнуть за собою кримінальну чи адміністративну відповідальність згідно з чинним законодавством.

51. У разі коли посадові і службові особи державних органів, органів місцевого самоврядування, які балотуються кандидатами у Президенти України, використовують переваги службового становища при проведенні повільної передвиборчої агітації, відповідні виборчі комісії невідкладно надсилають матеріали про це до правоохоронних органів для організації перевірки та вирішення питання про притягнення винних у порушенні чинного законодавства до відповідальності.

52. Засоби масової інформації зобов'язані утримувати від оприлюднення недостовірних матеріалів, у тому числі й таких, що компрометують кандидата у Президенти України. У разі оприлюднення таких матеріалів відповідний ЗМІ найбільш повним способом повинен випустити їх через сім днів після їх оприлюднення і не пізніше як за два дні до дня виборів, зобов'язаний за вимогою кандидата у Президенти України, стосовно якого поширені недостовірні, на його думку, відомості, дати йому можливість спростувати їх шляхом надання такого ж якості ефірного часу для виступу на радіо або на телебаченні, а також надати йому шляхом публікації тексту спростування (на друкарському «спростування»), набраного в такому ж обсязі, тим же шрифтом, яким було опубліковано, без доплати, повідомлення, що спростується.

Спростування повинно містити посилання на відповідну публікацію в газеті, журналі, журналі (передачу на телебаченні, радіо), факти, що оскаржуються. Час на телебаченні, радіо, що надається для спростування, не повинен перевищувати частини передачі, зміст якої спростується. Спростування повинно бути оприлюднено без додатків, коментарів і скорочень.

53. Спростування здійснюється за рахунок відповідного ЗМІ. Якщо телерадіокомпанія безпідставно відмовилася опублікувати спростування, а газета чи журнал — опублікувати його, то суб'єкт проведення передвиборчої агітації може негайно звернутися до суду.

54. Якщо кандидат у Президенти України тягне за собою цивільно-правову, адміністративну або кримінальну відповідальність згідно з чинним законодавством, він зобов'язаний спростувати її.

55. Розголошення у ЗМІ під час передвиборчої агітації державної або іншої таємниці, що охороняється законодавством, тягне за собою кримінальну відповідальність згідно з чинним законодавством.

56. У день голосування до його офіційного закінчення (до 08:00) телерадіокомпанії у своїх передачах забороняється надавати інформацію про конкретне волевиявлення виборців (інтерв'ю, виступи, результати опитування тощо).

Згідно з регламентом Верховної ради України, закони та інші акти, надруковані в «Голосі України», є офіційною публікацією.

**«Той гідний
лиш життя і волі,
Хто кожний день
за них іде на біч»**

Гете

Особисті особисті

Точка зору

Усю країною прокотилася хвиля зборів, на яких громадяни відібрали й напхалим емоціями висували претендентом на кандидатуру у Президенти Кучму Леоніда Даниловича. Такі збори організували і проводили начальники — керівники підприємств, установ, організацій, районних і обласних адміністрацій.

Часом на таких зборах начальство совісно зважалося, що «всенародно» підтримає Л. Кучму — крок випущений. Треба, мовляв, рятувати країну від кризової ситуації, треба тощо — адже до жовтня жовтня треба дожити. І вже зовсім збрідка народ, зібраний для «одобрямса», бунтується і намагається висунути інших кандидатів. Такі проколи траплялися лише у начальників, котрі залучали на збори багато пенсіонерів. Ветеранам втрачати нічого. Вони можуть дозволити собі розійти по домівках. Про такі випадки у трудових колективах чути не довелось.

Потім Україною пройшла хвиля «доробовиць» зборів підписів на підтримку Л. Кучми на підприємствах, у лікарнях, школах. Не знавиму конкретні підприємства і приватні закладів адміністрації до цього не тиснули. Та й не до них ми маємо звертатися. Бо й не суддя. Або новий Президент.

Моя звернення — до простих громадян. Ви маєте знати. Закон про вибори Президента дає право організації збирання підписів на підприємствах, в установах, організаціях. Такі підписи вважають за недійсні. Закон гласить: «Ніхто не має права вимушувати виборців підтримати претендента... а також перешкоджати йому у підтримці претендента». Під-

каючи про правове, демократичне суспільство, в якому кожен вибу-дувала не праву, а ментовську державу. Нехай не ображаються на мене працівники міліції. Цей термін, як жоден інший, найкраще характеризує нашу виконавчу владу, правоохоронні органи, суд.

У такій ситуації простому громадянину бунтувати проти начальства небезпечно. І ніхто не має права його засуджувати за неспроможність злу.

Хамство, на яке не можеш відповісти ударом, принижує, раниць душу. Покірно неспроможність вбиває в людини все людське, примушує її до стану раба. Ось те найстрашніше, що вони намагаються зробити з нами. Вони знову будують імперію брехні. Ми бачимо й чуємо що брехню шокдан — придворні телебачення, радіо, газети невтомо займаються словоблудством, викрадаючи підписи Л. Кучми, а наші реформатори, боря за народне щастя, людини всіх років, бачка всіх народів... Щось таке з нами вже було.

Але ж наприкінці 80-х нам здавалося, що тотальна брехня більше не повториться. Ми гадали, що суспільство виробило імунітет проти неї. З'ясувалося, за свободу треба боритися постійно. Боротьба — це життя. Покінчити — духовна смерть.

Важливо зазначити, що вводити в обман не лише у зв'язку з виборчою кампанією. Неправду казують усе час, роками. В грудні минулого року я був у від'їзді в Санкт-Петербург. Щодня дивився вечірні новини по російському каналу. Там, як завжди, — якась складна в Росії ситуація! Яка глибока криза! Як жалюче живуть люди! Саме так — правдиво — розповідали про життя росіян журналісти. Після цього, виступаючи, проголошували наші солідерні УТ-1, УТ-2, «інтер» та ін. можна подумати,

що в Україні життя набагато краще. На жаль, краще воно лише в зображенні брехливих українських журналістів, які працюють на замовлення.

Брехня викила за межі засобів масової інформації чимось чужим, чужим змістом, розповідає, як наряди в Донецьку в зв'язку з приїздом Прем'єр-міністра В. Путєвотенка представники міст безбачливо обманою голови уряд, розповідаючи про «досягнення» — збірні податки, пропалені енергоносії, підйом виробництва. Дивлячись один одному в очі, розуміли, що казку неправду, але робили це далі, бо від них хотили почути саме брехню, а не правду. Від них вимагали 90 відсотків бюджетних коштів спрямованих на зарплату і відомості не менш як 50 відсотків — на оплату енергоносіїв. Віддавати такі накази, розуміли, що у відповідь можуть почути лише неправду і брехню. Розуміли, але наказували на неправду. Раптом слухали прихильно. А тим, хто наважиться казати правду про скрутне становище, давали прохуна. Щоб наступного року знову казати неправду.

— Куди ж ми котимось? — запитував чиновник. Як можна керувати державою, не знаючи справжнього стану і не бачаючи його змін? Чому не казати ми повну правду до прикінця і брехні у виробничій та управлінській? Чи є відповідь у Кучми на ці запитання? Втриматися при владі буди, аби не втратив відповідальності за свою «стабілізацію», — ось єдине можливе відповісти.

Якщо ми не можемо покластися на насильство і брехню, відмовитися від партійно-партизанських методів. Нехай наше голосування 31 жовтня буде ударом у відповідь. Треба поразуватися за нашу політику гідності. Інша справа, якщо наші нашідишкі всі викреслити зі словників такі слова і поняття як «гидність» і «честь».

І тоді ми побачимо, на чій вулиці буде свято.

Олексій ШЕХОВЦОВ,
народний депутат України,
голова Всеукраїнського громадського руху «Народна Воля».

«Одобрямс» — ширма для нечистих на руку

Хроніка. Факти. Події

Час розвивати коопераційні зв'язки

23 червня Посол України в РВ ОБСЄ Джеймс Бошко вручив вітальний лист Голові Верховної Ради України Олександрів Ткаченку новообраному спікеру парламенту Вірменії Карену Демирчяну. «Упевнений, що Ваша діяльність на чолі парламенту Вірменії сприятиме поглибленню всебічних вірмено-українських відносин, подальшому розвитку парламентського співробітництва між нашими країнами», — йдеться в посланні.

Голова Національних Зборів РВ та Посол України обговорили сучасний стан і перспективи розвитку відносин між Україною та Вірменією. Зокрема, у торговельно-економічній сфері, на думку спікеромовників, необхідно розвивати взаємовигідні коопераційні зв'язки між суб'єктами господарювання, намагатися енергійніше виходити на ринки один одного.

Хід у відповідь

Кабінет Міністрів України скасував постанову, згідно з якою вироблені в Білорусі товари під час ввезення в Україну збільшувалися від податку на додану вартість. Це визначено постановою уряду України від 22 червня, яка набирає чинності з дня опублікування. Постанову Кабінету Міністрів від 18 лютого 1998 року «Про реалізацію угоди між урядами України та Білорусі про вільну торгівлю» визнано такою, що втратила силу. Це рішення ухвалено у зв'язку з декретом президента Білорусі Олександра Лукашенка від 3 лютого 1999 року, відповідно до якого з українських товарів, що їх імпортували на митну територію Білорусі, спраляють ПДВ під час митного оформлення.

✓ Берлін

Довкола миротворчості

Україна ще не отримала офіційного запрошення взяти участь в операції з підтримання миру в Косово. Про це повідомив агентству «Інтерфакс» — Україна» лідер Народного руху, экс-міністр закордонних справ, депутат Верховної Ради Геннадій Удовенко. Він бере участь у міжнародній конференції «Україна в зоні напруження між Сходом і Заходом» у Берліні. За його словами, згідно з процедурою, Генеральний секретар ООН Кофі Аннан має надіслати в Україну листа із зазначенням потрібної кількості миротворців. Г. Удовенко переконаний, що Верховна Рада не затвердить рішення про участь українських миротворців під командуванням НАТО.

За інформацією «ГУ», отриманою із джерел в Міністерстві оборони, вже є принципова домовленість про участь наших миротворців у Косово. Більше того, відомо, що не буде повільний шпиталь та інженерно-саперна група.

✓ Анкара

Процавай, зброе!

Глава курдської робітничої партії Абдулах Оджадан закликає своїх прибічників припинити збройний конфлікт і скласти зброю. На його думку, такий крок сприятиме розв'язанню «курдської проблеми». Цю заяву Оджадан зробив на судовому процесі на острові Імралі у Мармуровому морі.

✓ Белград

Заклали перший камінь

Створення в Косово багатовірального суспільства, заснованого на повазі до релігійних переконань усіх громадян, на демократії і праві, гарантували міністри закордонних справ Великої Британії, Німеччини, Італії і Франції. Вони виступили на спільній прес-конференції у Приштині, підбиваючи підсумки своєї односторонньої поїздки в Косово. Ці чотири країни назвали складові міжнародного контингенту найбільшу кількість військовиків.

✓ Фотофакт

Представник концерну «Кока-Кола» Дуґлас Улестер на прес-конференції в Брюсселі прийшов із пляшкою свого улюбленого напою і, потягнувши, заявив про жаль у зв'язку зі скандалом, пов'язаним з отруєнням «кокою» у кількох європейських країнах. Він висловив сподівання, що Бельгія все ж таки не ухвалюватиме таких кардинальних рішень щодо напою, як Франція і Голландія.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» і зарубіжних інформагентств.

Фото АП.

ПАРЄ вирішила: не карати, а допомагати

(Початок на 1-й стор.).

Проти радикальних методів впливу на Україну висловилися всі політичні групи ПАРЄ і майже всі персональні промовці. Наскрізнею думкою було не карати, а допомогти. Лунали навіть і критичні запитання до самої РЕ: чи досить вона робить для наближення України до європейських стандартів? Говорилися й про негативні наслідки можливого ухвалення санкцій. Це, наголосували делегати, лише на руку тим, хто виступає проти європейського спрямування української зовнішньої політики...

Детальніше про вчорашню дискусію та ухвалену ПАРЄ рішення читайте у завтрашньому номері «ГУ». А також коментар щодо ситуації з Україною новообраного

генерального секретаря РЕ австрійця Вальтера Швиммера.

Вибулося обговорення й ситуації в Югославії. Відкритою була місяця тому урочистість, присвячена 50-річчю Ради Європи, президент ПАРЄ лорд Рассел-Джонстон заявив: організація приїде в Косово тоді, коли там зможуть гарматити. Вони зможуть, отож РЕ готується здійснити обіцяне. Було ухвалено відповідну рекомендацію, яка передбачає відкриття у Приштині представництва Ради Європи. А діяльність її в краї має полягати в контролі за дотриманням прав людини, відкритті офісу обстеження, розвитку політичного життя та навчанні судів.

Гостем слухань був спецпредставник Росії в югославському врегулю-

ванні Віктор Черномірдин. Головна теза його виступу: акція НАТО була величезною помилкою і цілей своїх альянс не досяг. Але, судячи з дебатів, більшість депутатів ПАРЄ так не вважають. Представники України участі в дискусії не брали, готуючись до обговорення з власного питання.

Також асамблея обговорила діяльність нашого «давнього знайомого» — ЄБРР. Від України виступив Євген Мармазов, який вказав на зволікання з розв'язанням питань, пов'язаних із закриттям ЧАЕС. Адже саме ЄБРР — згідно з меморандумом, підписаним Україною, ЄС та «великою сімкою» — доручено концентрувати кошти на закриття ЧАЕС, завершення спорудження об'єкта «Укриття» і добу-

дову двох енергоблоків на Хмельницькій та Рівненській АЕС. З боку ЄБРР, зазначив Євген Мармазов, спостерігається тяганина, затримка з кредитними, висування нових умов для їх отримання. Президент банку Хорст Кюлер, коментуючи виступ українського депутата, наголосив: головним завданням є нині закриття ЧАЕС. Шоправда, про гостру потребу дубової компенсації потужностей президент не згадав. І взагалі ЄБРР, сказав він, ще не зовсім розуміє, яка його роль у розв'язанні комплексу чорнобильських питань. Дивно, звичайно, адже з часу підписання вищезгаданого меморандуму вже вже 4-й рік.

Анатолій МАРЧИНОВСЬКИЙ. Страсбург.

На перший — четвертий розподілись

Несприятний сюрприз чатував на головного інспектора збройних сил Конго Норбера Дабіру, який вирішив дізнатися про точну кількість довіреного йому війська. Як показала перевірка, кожний четвертий військовослужбовець армії республіки справно існує лише на папері. Перерахувавши солдатів та офіцерів по головах, ревізори з'ясували, що із 20 тис. особового складу більш як 5 тис. — «мертві душі».

Невідповідності між списками і реальним станом справ поносяться бурхливими подіями останніх років. У червні 1997-го в столиці Браззавілі спалахнули бойові дії між військами, вірними уродженцями

півдня, президентів Паскалю Лісубі, і власною армією колишнього глави держави Сієрринна Дені Сасу-Нгессо. Останній наслідком багаторічних боїв досягнув успіху і знову зайняв головне крісло країни.

Знавши поразки, частина війська присягнула новому лідеру. Однак багато хто з військових-південців, побоюючись переслідувань, залишили лави збройних сил і втекли в різні місця: Буензу, Лекуму, Ніарі, Пул. Дехто вступив до партизанських загонів, які б'ються проти президента Сасу-Нгессо, а більшість безслідно розчинилася серед родичів у дальніх селах, повідомляє ІТАР-ТАКС.

Нова мітла

Новий нігерійський президент Олусеун Обасанджо, який місяць тому склав присягу, овдовів до рішучих дії. Спершу він звільнив 99 офіцерів мітинги.

Представник канцелярії президента Дуаен Окупе пояснив журналістам, що одним із найголовніших завдань Обасанджо отримав боротьбу з корупцією. Він усунув з посади сімсот заступників головних контролерів і 92 інших офіцерів мітинги.

Для цього це було жодної офіційної причини, але, на думку чиновників, наближення до глави держави, її звільнення, які супроводжу-

ються новими призначеннями, входять до серії заходів, спрямованих на боротьбу з корупцією. В день вступу на посаду О. Обасанджо видав наказ про припинення чинності всіх контрактів, ліцензій і призначень, схвалених колишнім воєнним режимом, починаючи з січня минулого року. Він також пояснив про створення комітету, який має переглянути контракти і встановити «іхню правочинність і правильність».

Колішній військовий режим генерала Абулсаласи Абуабакра було звинувачено в кумівстві під час розподілу прибуткових контрактів з розроблення нафтових родовищ.

Життя в ЄСРП надихнуло американця на вбивство Джона Кеннеді?

Президент Росії Борис Єльцин передав президентові США Біллу Клінтону майже 80 документів, що можуть пролити додаткове світло на вбивство Джона Кеннеді.

Свідчення, зібрані в російських державних і приватних архівах, містять інформацію про Лі Харві Освальда, який проживав у ЄСРП декілька років до моменту свого повернення в США і вчинення вбивства Кеннеді 22 листопада 1963 року. Як вважають американські експерти, із документів можна з'ясувати, чи виношував Освальд план убивства, перебуваючи в Радянському Союзі.

Лі Харві Освальд приїхав у Радянський Союз 1959 року, відмовившись від американського громадянства. Він привернув увагу КДБ, який встановив за ним і його російсько-американську дружину повернувся в Сполучені Штати і разом з родиною поселився в Далласі. Саме там роком пізніше й пролунав постріл, який перервав життя президента США Джона Кеннеді.

До останнього часу американські дослідники вважали, що Освальд почав замилити убивство лише після того, як повернувся в Америку. Проте «російські» матеріали можуть спростувати цю теорію.

«Грандіозним проривом» назвав надання цих архівів американській стороні історик Керміт Холл. За його словами, надані документи не були доступні для дослідження три роки тому, коли він разом із колегами приїздив у Росію, повідомляє ІТАР-ТАКС.

Як заявив помічник президента США з національної безпеки Семюел Бергер, архів буде ретельно вивчено і «всі цікаві деталі старі будуть надані громадянськості». Проте, перш ніж це станеться, зазначають експерти, їх доведеться перекласти на англійську.

За словами Керміта Холла, ці матеріали також можуть дати відповідь на запитання про те, що ж саме робив Освальд у ЄСРП і, зокрема, чи вступав він у контакт з американською розвідкою в цей час.

Син Хрущова відтепер громадянин США

Є така партія! Є такий меценат!

Близькому знайомству з Валентином Ландиком посприяла благодірна справа. Щоправда, коли за його участі проблему було успішно розв'язано, на душі довгий час залишалося почуття гіркоти від того, що не вдалося нам поки що гідно оцінити й зрозуміти безкорисливість, щирість намірів своїх співвітчизників...

А сталося ось що

Тривалий час гальмувалося спорудження пам'ятника на могилі Олеса Гончара на Байковому цвинтарі. І тоді вдова письменника Валентина Ландикина Гончар звернулася до Валентина Івановича Ландика, знаючи про уважливе ставлення його до автора «Собору», з проханням допомогти. Не відкладаючи на потім, тоді ще народний депутат України В. Ландик звернувся до Президента, і справа зрулила з місця.

Було цікаво спостерігати за зустрічними й діалогіками досвідченого господарника з автором пам'ятника, скульптором Євгеном Прокоповим: з боку промисловця — точний розрахунок і знання реалій життя, а з боку митця — безкомпромисне протиставлення гармонії, краси й віддачі своєму творчому задуму, котре доводилося пересвідчуватися, як багато справжнього народжується в боротьбі, а точніше сказати, в поєднанні кращого, що об'єднує фанатично відданих своїй справі людей.

До другої річниці смерті Олеса Гончара пам'ятник був завершений. Але з певних причин на урочистостях з нагоди його відкриття Валентина Ландики не було.

Тоді були парламентські вибори

Валентин Ландик — президент групи «Норд». Народився на Донеччині. Закінчив Крама-

торський індустріальний інститут. Пройшов усі виробничі сходинок і 1987 року очолив об'єднання «Електрообутма», яке спеціалізується на випуску побутових холодильників, морозильників, кондиціонерів, пральних машин, газових плит тощо.

У 1993 році призначений віце-прем'єр-міністром України. З 1994-го — народний депутат.

В. Ландик — лідер Партії праці з дня її заснування. Кандидат технічних наук, академік Міжнародної академії холоду. Президент Національної федерації з настільного тенісу («нордівські» тенісисти — неодноразові чемпіони України, учасники чемпіонатів Європи, призери юнацьких Олімпійських ігор).

— Вибори наша Партія праці програє, на жаль, — ділиться думками Валентин Ландик. Причин багато. Але на одній хотілося б зупинитися. Суперники як вагомий «аргумент» використовували звинувачення, що от, мовляв, це партія «жирних котів» (у більш значне місце посідали керівники великих підприємств України). Але що паралокально — спекулятивний прийом спрацював, бо виборці не захопили самостійно проаналізувати ситуацію й зрозуміти, хто є насправді «жирним котом», а хто давно завоював повне право називатися вітчизняним виробником.

Візьмемо нашу групу «Норд», продовжує Валентин Ландик. — Сьогодні ми да-

ємо роботу понад 15 тисячам чоловік. Середня зарплата в нас — близько 300 гривень. Нам тісно в Україні. Шукаємо вихід у світ. Маємо підприємства на Кубі, в Йорданії, в Росії. Ми постійно вивчаємо світові ринки. У минулому російські поставки на Кубу були значимими, до того ж більша частина продукції надходила саме з України. Нині ми відновили старі зв'язки й поставляємо в цю країну не лише холодильники та інші вироби, а й запчастини до них. Кубинці звикли до нашої продукції й хочуть продовжувати співпрацю. Але поряд з Кубою розташовані й інші країни Карибського басейну, де також є неблизькі можливості для розвитку туризму, отже й для збуту нашої продукції. Сьогодні працюємо там.

Продукцію «Норду» добре знають в Європі. І це закономірно, адже вона відповідає міжнародним стандартам якості, що засвідчують певні престижні відзнаки певних організацій.

Наприклад, за випуск унікального декомпресора, який використовуватимуть в акушерсько-гінекологічній та хірургічній практиці й терапії «Норд» відзначений золотою медаллю у Пловдиві.

«Міжнародна діамантова зірка якості» від Міжнародного інституту маркетингу (Мехіко), міжнародний приз «Золотий глобус» від організації розвитку Сколу (США), «Золота медаль» Міжнародного ярмарку на Кубі, «Золота медаль» Сибірського ярмарку (Росія) — це нагороди «Норду», якому сьогодні усього 35 років!

А як же політика?

— Якщо ви маєте на увазі економічну політику, — зауважує Валентин Ландик, — то ми й активні учасники. Колишній римський імператор Тиберій сказав намісникам: «У доброго пастуха є звичай стригти своїх овець, а не злирати з них шкуру». Українська податкова політика — здирання шкури, а не стрижка. Тому Партія праці вкотре вносить пропозицію, щоб сукупний податок з прибутків не перевищував 30 відсотків. Щоб ставка податку на додану вартість не перебільшувалася до 10 відсотків, але була чітко визначена база оподаткування. Ми також пропонуємо звільнити сільськогосподарських виробників від податків на готову продукцію, якщо вона реалізується всередині країни. Та поки що всі наші зусилля, нашілені на захист вітчизняного товаровиробництва, не знаходять розуміння ні в уряді, ні у відповідних інстанціях. От і виходить, що ми хочемо працювати, а кому це не подобається. Тому виборці й віддали свого голоси тим, хто гучніше кричав...

Отже треба робити висновки й шукати нових шляхів до зовнішнього прихильників, тобто електорату. Партія праці прагне банити серед своїх виборців думаючих людей, інтелігентів. Як уже зауважував, Валентин Іванович — давній прихильник таланту Олеса Гончара. Дізнавшись про те, що німецькі мешкнати започаткували українськомовну літературну премію імені визаного Майстра української прози, лідер групи «Норд» вирішив відповісти адекватно.

— Ми теж внесемо свою лепту в підтримку молодих літераторів, — пояснює Валентин Ландик. — Починаючи з нинішнього року, встановлюємо літературну премію промислової групи «Норд», яка носиме ім'я Олеса Гончара. Умови конкурсу уточнимо пізніше, а цього року відзначимо учасників — переможців українсько-німецької премії.

Ханенки, Терешенки... Представники цих благородних родів у минулому дбали не лише про власне провітрювання, а й про своїх батьківщину. Вони залишили по собі музеї, собори, картинні галереї... І відчужу пам'яті наші.

— Ми хочемо працювати, — кажуть Валентин Ландик та його однодумці з Партії праці. — Ми готові разом з усіма вивести Україну з економічної кризи. Україна це має шанс...

Увесьний, що культуротворча ініціатива відомого промисловця — встановлення літературної премії імені Олеса Гончара для молодих письменників — дозаст йому й однодумців, і прихильників.
Віталій АБЛЦОВ.

Минуле ходить за нами

Змалечку на її долю випало стільки горя і страждань, що вистачило б на багатьох. І ось на 71-му році у двері до Марії Іванівни Прихожай чорною пташкою влетіла нова біда — у громадському транспорті вкрали всі документи. Пенсії повнови без зволікань, а ось у видачі нового посвідчення учасника Великої Вітчизняної є українській соціальному захисту населення Ковпацького району міста Суми жінці відмовили.

— Чому? — обірвалося серце.

— Та як же довголітню поїхали до Німеччини, — почула у відповідь...

Маріїні тільки-но виповнилося одинадцять, коли розпочалася війна. Батько відразу пішов на фронт, залишивши на маминих руках двох бабусь та їх трійко, серед яких вона була найстаршою. Хоч і мала, а вже поміняння: на горді, в хаті, менших должати. Проте і з ровесниками побиравитися хотілося — сама ж бо ще дитина.

Того нещасливого липневого дня 42-го року вони гналися у центрі Краснопільки несподівано комундатури. Чим малеча роздратувала німецького вартового, невідомо, але він усіх дітей завів у середину, там переписали їхні прізвища та й прогнали з очей. А через кілька днів Маріїні прийшла повістка: з'явитися на збірний пункт з речами. Рейх потребував робочої сили.

Мати — в комундатуру, кинулася в ноги поліцаям, старості: майте милість, вона ж ще дитина, загине в неволі. «Зглянулися»: «Якщо така жаліслива, сама лаштується в дорогу, а на дочку залиши господарство». — «Ой, мамцю, тоді буде гірше». На шматки крадіжкою матеріє серце, та робити нічого, іншого вибору їй не залишили: її доня мала запластити за порятунком сім'ї.

Уень, коли мала йти на збірний пункт, Маріяка схопи-

люті. Але й цього разу минулося: малеча зашляпила. На завод не поїхали, але в таборі працювати змучували.

У ньюму Маріяка затрималася до пізньої осені. Коли зазарили холодної дощі, її з подружками знову послали в вантажівку й повезли. Як з'ясувалося, в Опелені на Олері, на біржу праці. Трьох старшеньких порозбизали одразу, а на малечку й худощу Маріяку ніхто навіть і не глянув. Так і просиділа самотньо на ті біржі голодна й холодна дві доби. На третю прийхав величезний середніх років німець. Глянув на Маріяку, постояв, подумав, махнув рукою і, посадивши позаду себе на веламошину, привіз у хутірці Зерково.

Дякувати Богу і маминим молитвам — Маріяка потрапила до добрих людей. Дітей у них не було, тож подружжя прив'язало до дівчини, як до рідної доньки. І та платила добром за добро. Коли через рік господаря мобілізували на фронт, вона радилася здаватися у полон, наші нікого не вбивають. Доля уберет Маріякуного бауера. Коли у 45-му вони зустрілися знову, він сказав їй: «Де Бог мене віддичав за те, що добре поведишся з тобою».

З наближенням фронту до кордону рейху всім остарбайтерів вивезли в глибо Німеччини. Там працювала Маріяка на різних роботах. Під кінець війни, скориставшись неуважністю охоронців, вона полишила табір і пішла на схід сонця. Страшними були воєнні дороги рейху, та доля

знову змислювалася над 15-річною Маріякою, і вона благополучно дісталася Зеркові. Зустріли її там як рідну. А коли почула, що незабаром закритимуть кордон, почала збиратися в доріжжя. Як не вмовляли господарі не залишати їх, стати дочкою, Маріяка стояла на своєму. Тож коли несподівано зупинилася на пості раляняська військова частина, вона взяла свої пожитки — та й до наближених. Там, в особинному відділі, як на думку розповіла все, що з нею трапилося, як гралася біля комундатури, як прийшла повістка, як вони з мамою плакали перед поліцаями і старостою й відпрошувалися, а ті поставили умову: або дочка, або мати...

«Ага» — муркнув «особисті», подавши протокола, звелів розписатися.

Розписалася. І лише нині доводилася, що у тому протоколі було написано: «Поїхала у Німеччину добровільно...». Однак тоді, не відважи, що власноруч підписала собі вирок, Маріяка хвилювала долому, на дивою омірній схід сонця. Дісталася туди лише через три місяці. Мама не впізнала її: провозакала дитину, а зустрічне наречену. Обійшла «кістлява» на війні стороною й батька. Чого же треба? Усі живі, здорові — значить, шасливі.

— Відтоді спилили десятиліття. Змивався світ, змивалася й сама Марія. Уже в незалежній Україні було прийнято Закон «Про ветеранів війни й гарантії їх соціального захисту». Видали посвідчення й Марія Іванівни Прихожай як такий, кот-

Як тринадцятирічну дівчинку свого часу зробили зрадницею

ру було примусово вивезено на роботу до Німеччини. Одержала вона і компенсацію від уряду ФРН за примусові роботи в роки війни. І ось, втрапивши документи, доводилася, що вона... «добробольська». А таким статусу ветерана Великої Вітчизняної — зась.

Отож, потрапивши у безвихідь, вирішила шукати правди у Феміди. Та марново була та надія. Ковпацький районний суд міста Суми під головуванням Г. Рунова відмовив сімдесятирічній жінці в задоволенні позову на підставі запису, зробленого «особистом» у фільтраційній справі понад півстоліття тому назад, який стверджує, що 13-річна дівча добровільно поїхала в німецьку неволю...

І сміх, і гір. Проте Марія Іванівни не до сміху. Вишезгаданний суддя навіть не прийняв у неї запис (поки ще є живі свідки). — Авт. з проханням встановити факт її примусового вивезення до Німеччини: мовляв, заява написана не по формі.

Як мені жити з таким тавром? — плаче сіва жінка. Нині Марія Іванівна готує касаційну скаргу до обласного суду. Не заради копійчаній пільг, а лише заради торжества справедливості і захисту свого доброго імені. В серії старенького жевріє надія, що у правішників вищої судової інстанції, коли зрозуміють абсурдність ситуації, стане здорового глузду не запустити 13-річну дівчинку в «добробольські-зрадницькі».

Владислав ЖМУРКОВ.
Сумська область.

15.00 Муз. програма «Без- перечні хіти»	21.00 УТ 21.45 «С
--	----------------------

15.00	Муз. програма «Безперечні хіти».	21.00	Ужгородський тележурнал
16.00	«Вікна». Новини.	21.45	«З кучеряками»
16.15	Телемагазин.		тв. «Сікстинська капела»
16.30	Худ. фільм «Переступити межу». 2 серія.	22.00	Діти вночі
17.40	Телемагазин.	22.30	Діти вночі
17.50	Серіал «Нано».		98
18.45	«Вікна». Новини.	23.40	Пісня свідка
19.00	Серіал «Ніагарські історії».	23.50	Тележурнал
20.00	«Вікна» Парламент		де

21.00 «Вікна»-бізнес.	рай
21.20 Прогноз погоди.	
21.30 «Вікна». Новини.	УТ-2
22.00 Новини кіно.	10.00 Те
22.10 Худ. фільм «Обери мене».	10.05 Те
00.05 Мультисеріал «Сімпсо-ни».	10.35 О

01.10 Програма передач.	мо
ICTV	в п
07.00 «Роккі, Бульвінкль і їх друзі». Мультсеріал	11.55 За
07.25 «Невгамовні». Мультсеріал	12.00 Ху
07.50 Новини з відусіль (ТК	де
	сер
	14.10 За
	14.15 Д

08.00	«Гравис»	онл
08.00	Валентин Щербачов	зей
	представляе...	14.55 За
08.28	Миколина погода	
08.30	Перехрестя	СТУДІЯ
09.00	«Соколине гніздо».	07.00 «М
	Телесеріал	ске
09.45	«Elite Italia». Телема-	07.30 ТО
	газин	ске
		с
		Х

10.00	«Зелені гектари». Ко- медійний телесеріал	09.00	іс- Т
10.30	«Elite Italia». Телема- газин	09.05	С
11.00	«Чудернацька наука». Комедійний телесеріал	09.50	ЕМ
11.30	«Шпигунські прис- трасті». Комедійний	10.00—1	2.
		16.00	Т

[illegible]

14.00	Візит. мадагаскар,	14.00	Візит. мадагаскар,
	Комомбо		Комомбо
14.30	«Соколіне гніздо».	14.30	«Соколіне гніздо».
	Телесеріал		Телесеріал
15.15	«Elite Italia». Телема-	15.15	«Elite Italia». Телема-
	газин		газин
15.30	«Невгамовні». Мульт-	15.30	«Невгамовні». Мульт-
	серіал		серіал
16.00	«Гей. Армодель».	16.00	«Гей. Армодель».

16.30	Мультсеріал	23.45	Сен
16.30	Мистецький канал «Територія А». Хіт-па- рад	Йор	
17.20	«Elite Italia». Телема- газин	УТ-3	
17.28, 21.25, 22.58	Миколи- на погода	«ІНТЕР»	
		07.00 Біл	
		08.00 Се	
		хан	

17.30	«Вавилон-5». Фантастичний телесеріал	09.15	Мушкетери
18.20	Новини з відусіль (ТК «Гравіс»)	09.30	Принцеса
18.30	«Чудернацька наука». Комедійний телесеріал	10.20	Мушкетери
19.00	«Шпигунські пристрасті». Комедійний		

19.30	«Збит з пантелику».	11.10	С
	Художній фільм		мат
21.30	Новини звідусіль (ТК	12.20	Ж
	«Рівис»)	12.50	Інт
22.00	«Гасмнци Нью-Йорка».	13.00—13.10	лас
	Гостросюжетний телесеріал		С
23.00	Ток-шур Тетяни Ма		С

23.30	Мистецький канал «Територія А». Хіт-парад	18.10	Хіт-парад
00.30	«Повітряний вовк». Пригодницький телесеріал	20.00	Інформаційна ма
01.30	Програма передач на	20.50	Час
		20.56	Інформаційна
		21.00	Програма

завтра
ЧЕТВЕР,
1 липня

УТ-1

06.00 Анонс.
06.05 ТРК «Борз» представ-

21.10 Ху
пра
мрі
23.00 Те
слу
23.10 Ху
тре
00.30 Пр

06.10	«В цей день, який створив Господь».	13.00	Ан
06.30, 07.00, 08.00	Новини, прогноз погоди, спорт.	13.05	Ки
07.10	Пість студії.	13.15	Те
07.17	Прес-	13.45	Зо
		13.50	Ки
		14.00	Ки
		14.15	Ки
		14.30	Ки
		14.45	Ки
		15.00	Ки
		15.15	Ки
		15.30	Ки
		15.45	Ки
		16.00	Ки
		16.15	Ки
		16.30	Ки
		16.45	Ки
		17.00	Ки
		17.15	Ки
		17.30	Ки
		17.45	Ки
		18.00	Ки
		18.15	Ки
		18.30	Ки
		18.45	Ки
		19.00	Ки
		19.15	Ки
		19.30	Ки
		19.45	Ки
		20.00	Ки
		20.15	Ки
		20.30	Ки
		20.45	Ки
		21.00	Ки
		21.15	Ки
		21.30	Ки
		21.45	Ки
		22.00	Ки
		22.15	Ки
		22.30	Ки
		22.45	Ки
		23.00	Ки
		23.15	Ки
		23.30	Ки
		23.45	Ки
		24.00	Ки
		24.15	Ки
		24.30	Ки
		24.45	Ки
		25.00	Ки
		25.15	Ки
		25.30	Ки
		25.45	Ки
		26.00	Ки
		26.15	Ки
		26.30	Ки
		26.45	Ки
		27.00	Ки
		27.15	Ки
		27.30	Ки
		27.45	Ки
		28.00	Ки
		28.15	Ки
		28.30	Ки
		28.45	Ки
		29.00	Ки
		29.15	Ки
		29.30	Ки
		29.45	Ки
		30.00	Ки
		30.15	Ки
		30.30	Ки
		30.45	Ки
		31.00	Ки
		31.15	Ки
		31.30	Ки
		31.45	Ки
		32.00	Ки
		32.15	Ки
		32.30	Ки
		32.45	Ки
		33.00	Ки
		33.15	Ки
		33.30	Ки
		33.45	Ки
		34.00	Ки
		34.15	Ки
		34.30	Ки
		34.45	Ки
		35.00	Ки
		35.15	Ки
		35.30	Ки
		35.45	Ки
		36.00	Ки
		36.15	Ки
		36.30	Ки
		36.45	Ки
		37.00	Ки
		37.15	Ки
		37.30	Ки
		37.45	Ки
		38.00	Ки
		38.15	Ки
		38.30	Ки
		38.45	Ки
		39.00	Ки
		39.15	Ки
		39.30	Ки
		39.45	Ки
		40.00	Ки
		40.15	Ки
		40.30	Ки
		40.45	Ки
		41.00	Ки
		41.15	Ки

кур'єр. 07.25 Мульт- фільм. 07.45 Серіал «Чорна перлина».	14.30 До К. Л.
09.00 Анонс від УТН.	14.50 Ро
09.10 Погода в Україні та світі.	Е. Б. тин
09.20 Відкриваємо Біблію.	15.20 Еко
0.00 Мультфільм на за-	«Ду» 15.50 Ос 16.20 Ар

1.00 УТН.
1.15 Національний хіт-парад. Хіт-99.
1.45 Бути жінкою.
2.15 Банк ідей.
2.45 Мультфільм.
3.00 УТН.
3.15 14.00 Націоналізм

13-14.00	Національна академія наук України. Електронна комп'ютерна газета «Всесім».	07.00 Пр
5.00	УНІ.	07.05 «Вс
5.10	Православний календар.	08.05 Се
5.15	Діловий канал.	09.00 «Ві
		09.20 «Ві
		09.50 Тел
		10.00 Пр
		ал

6.00	Зірки, на сцену!	10.30	Анімаційний мультфільм «Тіло»
6.30	Мультфільм-опера «Золото Рейна»	10.35	Мультик «Хмаринка»
7.00	УНТН	12.00	Бізнес-шоу «Вісник»
7.10	Погода в Україні та світі.	13.00	Мультик «Сорочка»
7.20	Серіал «Блакитне дельфіно».	14.00	Мультик «Сорочка»

8.00	Захист.	15.00	Му
8.30	Same той.		пер
9.00	УТН.	16.00	«Ві
9.10	Православний календар.	16.15	Тел
9.15	Серіал «Названий син».	16.30	Худ
0.10	Надвечір'я.		пити
0.10	Вечір	17.40	Тел
		17.50	С

8

Панорама.
18.45 «Вікна». Новини.
19.00 Серіал «Нагірський історичний музей».
20.00 «Вікна». Парламент.
21.00 «Вікна»-бізнес.
21.30 Прогноз погоди.
22.00 «Вікна». Новини.
22.00 Новини кіно.
22.10 Худ. фільм «Угода».
00.00 Мультисеріал «Сімсо-нові».
01.05 Програма передач.
ІСТУ
07.00 «Роккі, Бульвінкль і їх друзі». Мультисеріал.
07.25 «Негамовні». Мультисеріал.
07.50 Новини з відвіду (TK «Гравіс»)
08.00 Супербол.
08.28 Міжнародна програма.
08.30 Час «4». Віськовий телефільм «Українська».
09.00 «Сокілне гніздо».
09.45 «Elite Italia». Телемагазін.
10.00 «Зелені гектари». Комедійний телесеріал.
10.30 «Elite Italia». Телемагазін.
11.00 «Українська наука». Комедійний телесеріал.
11.30 «Штурмський пристрій». Комедійний телесеріал.
12.00 3 x 4. Найкращі медіа-відео.
12.30 «Elite Italia». Телемагазін.
13.00 «Розважальна програма».
13.50 «Elite Italia». Телемагазін.
14.00 Модний час.
14.30 «Сокілне гніздо».
15.15 «Elite Italia». Телемагазін.
15.30 «Негамовні». Мультисеріал.
16.00 «Гей, Арнольде».
16.30 «Elite Italia». Телемагазін.
17.28, 21.25, 22.58 Міжнародна програма.
17.30 «Вавилон-5». Фантастичний телесеріал.
18.20 Новини з відвіду (TK «Гравіс»)
18.30 «Українська наука». Комедійний телесеріал.
19.00 «Штурмський пристрій». Комедійний телесеріал.
19.30 «Батарейки в ком-п'ютері».
21.30 Новини з відвіду (TK «Гравіс»)
22.00 «Тамінік Нью-Йорк». Гостросюжетний телесеріал.
23.00 Ток-шоу Тетяни Магариш.
23.30 Містський канал.
00.30 «Повітряний вояк».
01.30 Програма передач на завтра.
П'ЯТНИЦЯ, 2 липня
УТ-1
06.00 Анонс.
06.05 ТРК «Ера» представляє: «Дорого ранку, Україно!».
06.10 «В цей день, який ми пам'ятаємо».
06.30, 07.00, 08.00 Новини, прогноз погоди, спорт, 07.17 Прес-кур'єр, 07.25 Мультифільм «45 Серіал».
08.00 Анонс.
09.00 Анонс.
09.10 Погода в Україні та світі.
09.25 Здоров'я були.
10.00 Зірки, на сцену!
10.30 Надвечір'я.
10.50 Мультифільм.
11.00 УТН.
11.40 Телефільм.
12.10 Ток-шоу.
13.00 УТН.
13.15 «14.00 Національна академія наук України. Електронна ком-п'ютерна газета «Бес-веси»».
15.00 УТН.
15.10 Православний календар.
15.15 Діловий канал. Фінансовий огляд. Казна.
16.00 Веселі старті.
16.30 Північ у виконанні О. Крикворі.
17.00 УТН.
17.10 Погода в Україні та світі.
17.20 Серіал «Блакитне диво».
18.05 Мілосердя.
18.15 Сокілне гніздо.
19.00 УТН.
19.10 Православний календар.
19.15 Серіал «Названий син». Заклочна серія.
20.10 Алямова «Основа».
20.40 Вечірня казка.
21.00 УТН.
21.50 Мультифільм для дітей.
22.00 Не все так погано у нашому домі.
22.10 Вечірня казка.
22.30 Погода в Україні та світі.

23.45 ТРК «Ера» представляє: «Вчч на суботу».
00.00 Роккі, Бульвінкль і їх друзі.
00.40 Серіал «Кувалда».
УТ-2
10.00 Телеанонс.
10.10 Лодина і закон.
10.25 «Об'єкт Джей».
10.35 Банк і закон.
12.20 На хвилю Світязя.
Частина 2.
12.20 Вихризмове Бібію.
12.35 «Шерлок Холмс».
14.25 Банк і закон.
14.30 Банк ідей.
15.30 Банк і закон.
СТУДІЯ «І+1»
07.00 «Роккі, Бульвінкль і їх друзі».
07.25 «Негамовні». Мультисеріал.
07.50 Новини з відвіду (TK «Гравіс»)
08.00 Супербол.
08.28 Міжнародна програма.
08.30 Час «4». Віськовий телефільм «Українська».
09.00 «Сокілне гніздо».
09.45 «Elite Italia». Телемагазін.
10.00 «Зелені гектари». Комедійний телесеріал.
10.30 «Elite Italia». Телемагазін.
11.00 «Українська наука». Комедійний телесеріал.
11.30 «Штурмський пристрій». Комедійний телесеріал.
12.00 3 x 4. Найкращі медіа-відео.
12.30 «Elite Italia». Телемагазін.
13.00 «Розважальна програма».
13.50 «Elite Italia». Телемагазін.
14.00 Модний час.
14.30 «Сокілне гніздо».
15.15 «Elite Italia». Телемагазін.
15.30 «Негамовні». Мультисеріал.
16.00 «Гей, Арнольде».
16.30 «Elite Italia». Телемагазін.
17.28, 21.25, 22.58 Міжнародна програма.
17.30 «Вавилон-5». Фантастичний телесеріал.
18.20 Новини з відвіду (TK «Гравіс»)
18.30 «Українська наука». Комедійний телесеріал.
19.00 «Штурмський пристрій». Комедійний телесеріал.
19.30 «Батарейки в ком-п'ютері».
21.30 Новини з відвіду (TK «Гравіс»)
22.00 «Тамінік Нью-Йорк». Гостросюжетний телесеріал.
23.00 Ток-шоу Тетяни Магариш.
23.30 Містський канал.
00.30 «Повітряний вояк».
01.30 Програма передач на завтра.
СБЮТА, 3 липня
УТ-1
07.00 Анонс.
07.05 ТРК «Ера» представляє: «Дорого ранку, Україно!».
07.10 «В цей день, який ми пам'ятаємо».
07.35 «Об'єкт Джей».
07.40 Серіал «Земля обітована».
07.50 Новини з відвіду (TK «Гравіс»)
08.00 Супербол.
08.28 Міжнародна програма.
08.30 Час «4». Віськовий телефільм «Українська».
09.00 «Сокілне гніздо».
09.45 «Elite Italia». Телемагазін.
10.00 «Зелені гектари». Комедійний телесеріал.
10.30 «Elite Italia». Телемагазін.
11.00 «Українська наука». Комедійний телесеріал.
11.30 «Штурмський пристрій». Комедійний телесеріал.
12.00 3 x 4. Найкращі медіа-відео.
12.30 «Elite Italia». Телемагазін.
13.00 «Розважальна програма».
13.50 «Elite Italia». Телемагазін.
14.00 Модний час.
14.30 «Сокілне гніздо».
15.15 «Elite Italia». Телемагазін.
15.30 «Негамовні». Мультисеріал.
16.00 «Гей, Арнольде».
16.30 «Elite Italia». Телемагазін.
17.28, 21.25, 22.58 Міжнародна програма.
17.30 «Вавилон-5». Фантастичний телесеріал.
18.20 Новини з відвіду (TK «Гравіс»)
18.30 «Українська наука». Комедійний телесеріал.
19.00 «Штурмський пристрій». Комедійний телесеріал.
19.30 «Батарейки в ком-п'ютері».
21.30 Новини з відвіду (TK «Гравіс»)
22.00 «Тамінік Нью-Йорк». Гостросюжетний телесеріал.
23.00 Ток-шоу Тетяни Магариш.
23.30 Містський канал.
00.30 «Повітряний вояк».
01.30 Програма передач на завтра.
П'ЯТНИЦЯ, 2 липня
УТ-1
06.00 Анонс.
06.05 ТРК «Ера» представляє: «Дорого ранку, Україно!».
06.10 «В цей день, який ми пам'ятаємо».
06.30, 07.00, 08.00 Новини, прогноз погоди, спорт, 07.17 Прес-кур'єр, 07.25 Мультифільм «45 Серіал».
08.00 Анонс.
09.00 Анонс.
09.10 Погода в Україні та світі.
09.25 Здоров'я були.
10.00 Зірки, на сцену!
10.30 Надвечір'я.
10.50 Мультифільм.
11.00 УТН.
11.40 Телефільм.
12.10 Ток-шоу.
13.00 УТН.
13.15 «14.00 Національна академія наук України. Електронна ком-п'ютерна газета «Бес-веси»».
15.00 УТН.
15.10 Православний календар.
15.15 Діловий канал. Фінансовий огляд. Казна.
16.00 Веселі старті.
16.30 Північ у виконанні О. Крикворі.
17.00 УТН.
17.10 Погода в Україні та світі.
17.20 Серіал «Блакитне диво».
18.05 Мілосердя.
18.15 Сокілне гніздо.
19.00 УТН.
19.10 Православний календар.
19.15 Серіал «Названий син». Заклочна серія.
20.10 Алямова «Основа».
20.40 Вечірня казка.
21.00 УТН.
21.50 Мультифільм для дітей.
22.00 Не все так погано у нашому домі.
22.10 Вечірня казка.
22.30 Погода в Україні та світі.

23.55 Мультисеріал «Сімсонові».
01.10 Програма передач.
ІСТУ
07.00 «Роккі, Бульвінкль і їх друзі». Мультисеріал.
07.25 «Негамовні». Мультисеріал.
07.50 Новини з відвіду (TK «Гравіс»)
08.00 Супербол.
08.28 Міжнародна програма.
08.30 Час «4». Віськовий телефільм «Українська».
09.00 «Сокілне гніздо».
09.45 «Elite Italia». Телемагазін.
10.00 «Зелені гектари». Комедійний телесеріал.
10.30 «Elite Italia». Телемагазін.
11.00 «Українська наука». Комедійний телесеріал.
11.30 «Штурмський пристрій». Комедійний телесеріал.
12.00 3 x 4. Найкращі медіа-відео.
12.30 «Elite Italia». Телемагазін.
13.00 «Розважальна програма».
13.50 «Elite Italia». Телемагазін.
14.00 Модний час.
14.30 «Сокілне гніздо».
15.15 «Elite Italia». Телемагазін.
15.30 «Негамовні». Мультисеріал.
16.00 «Гей, Арнольде».
16.30 «Elite Italia». Телемагазін.
17.28, 21.25, 22.58 Міжнародна програма.
17.30 «Вавилон-5». Фантастичний телесеріал.
18.20 Новини з відвіду (TK «Гравіс»)
18.30 «Українська наука». Комедійний телесеріал.
19.00 «Штурмський пристрій». Комедійний телесеріал.
19.30 «Батарейки в ком-п'ютері».
21.30 Новини з відвіду (TK «Гравіс»)
22.00 «Тамінік Нью-Йорк». Гостросюжетний телесеріал.
23.00 Ток-шоу Тетяни Магариш.
23.30 Містський канал.
00.30 «Повітряний вояк».
01.30 Програма передач на завтра.
СБЮТА, 3 липня
УТ-1
07.00 Анонс.
07.05 ТРК «Ера» представляє: «Дорого ранку, Україно!».
07.10 «В цей день, який ми пам'ятаємо».
07.35 «Об'єкт Джей».
07.40 Серіал «Земля обітована».
07.50 Новини з відвіду (TK «Гравіс»)
08.00 Супербол.
08.28 Міжнародна програма.
08.30 Час «4». Віськовий телефільм «Українська».
09.00 «Сокілне гніздо».
09.45 «Elite Italia». Телемагазін.
10.00 «Зелені гектари». Комедійний телесеріал.
10.30 «Elite Italia». Телемагазін.
11.00 «Українська наука». Комедійний телесеріал.
11.30 «Штурмський пристрій». Комедійний телесеріал.
12.00 3 x 4. Найкращі медіа-відео.
12.30 «Elite Italia». Телемагазін.
13.00 «Розважальна програма».
13.50 «Elite Italia». Телемагазін.
14.00 Модний час.
14.30 «Сокілне гніздо».
15.15 «Elite Italia». Телемагазін.
15.30 «Негамовні». Мультисеріал.
16.00 «Гей, Арнольде».
16.30 «Elite Italia». Телемагазін.
17.28, 21.25, 22.58 Міжнародна програма.
17.30 «Вавилон-5». Фантастичний телесеріал.
18.20 Новини з відвіду (TK «Гравіс»)
18.30 «Українська наука». Комедійний телесеріал.
19.00 «Штурмський пристрій». Комедійний телесеріал.
19.30 «Батарейки в ком-п'ютері».
21.30 Новини з відвіду (TK «Гравіс»)
22.00 «Тамінік Нью-Йорк». Гостросюжетний телесеріал.
23.00 Ток-шоу Тетяни Магариш.
23.30 Містський канал.
00.30 «Повітряний вояк».
01.30 Програма передач на завтра.
П'ЯТНИЦЯ, 2 липня
УТ-1
06.00 Анонс.
06.05 ТРК «Ера» представляє: «Дорого ранку, Україно!».
06.10 «В цей день, який ми пам'ятаємо».
06.30, 07.00, 08.00 Новини, прогноз погоди, спорт, 07.17 Прес-кур'єр, 07.25 Мультифільм «45 Серіал».
08.00 Анонс.
09.00 Анонс.
09.10 Погода в Україні та світі.
09.25 Здоров'я були.
10.00 Зірки, на сцену!
10.30 Надвечір'я.
10.50 Мультифільм.
11.00 УТН.
11.40 Телефільм.
12.10 Ток-шоу.
13.00 УТН.
13.15 «14.00 Національна академія наук України. Електронна ком-п'ютерна газета «Бес-веси»».
15.00 УТН.
15.10 Православний календар.
15.15 Діловий канал. Фінансовий огляд. Казна.
16.00 Веселі старті.
16.30 Північ у виконанні О. Крикворі.
17.00 УТН.
17.10 Погода в Україні та світі.
17.20 Серіал «Блакитне диво».
18.05 Мілосердя.
18.15 Сокілне гніздо.
19.00 УТН.
19.10 Православний календар.
19.15 Серіал «Названий син». Заклочна серія.
20.10 Алямова «Основа».
20.40 Вечірня казка.
21.00 УТН.
21.50 Мультифільм для дітей.
22.00 Не все так погано у нашому домі.
22.10 Вечірня казка.
22.30 Погода в Україні та світі.

11.25 «На всі боки» з Ольгою Колтунюк (Приват-ТВ).
11.50 «Elite Italia». Телемагазін.
12.00 Перехрестя.
12.30 «Elite Italia». Телемагазін.
13.00 Спортивний тижневик.
14.00 «Королівська історія».
15.00 Супербол.
15.30 «Мандрівний лисар».
16.00 «Зелені гектари».
16.15 «Elite Italia». Телемагазін.
16.30 «Вір світу». Пригодницький телесеріал.
17.15 «Elite Italia». Телемагазін.
17.30 «Вавилон-5». Фантастичний телесеріал.
18.30 Пані. Стиль життя.
19.00 «Візит». Фантастичний телесеріал.
20.00 «3 x 4». Найкращі медіа-відео.
20.30 Джейсон Скот Лі у художньому фільмі «Дракон: Історія Брюса Лі».
21.00 «Візит». Фантастичний телесеріал.
21.30 Ентоні Перкінс у художньому фільмі «Психік».
01.30 Програма передач на завтра.
НЕДІЛЯ, 4 липня
УТ-1
07.00 Анонс.
07.05 ТРК «Ера» представляє: «Дорого ранку, Україно!».
07.10 «В цей день, який ми пам'ятаємо».
07.35 «Об'єкт Джей».
07.40 Серіал «Земля обітована».
07.50 Новини з відвіду (TK «Гравіс»)
08.00 Супербол.
08.28 Міжнародна програма.
08.30 Час «4». Віськовий телефільм «Українська».
09.00 «Сокілне гніздо».
09.45 «Elite Italia». Телемагазін.
10.00 «Зелені гектари». Комедійний телесеріал.
10.30 «Elite Italia». Телемагазін.
11.00 «Українська наука». Комедійний телесеріал.
11.30 «Штурмський пристрій». Комедійний телесеріал.
12.00 3 x 4. Найкращі медіа-відео.
12.30 «Elite Italia». Телемагазін.
13.00 «Розважальна програма».
13.50 «Elite Italia». Телемагазін.
14.00 Модний час.
14.30 «Сокілне гніздо».
15.15 «Elite Italia». Телемагазін.
15.30 «Негамовні». Мультисеріал.
16.00 «Гей, Арнольде».
16.30 «Elite Italia». Телемагазін.
17.28, 21.25, 22.58 Міжнародна програма.
17.30 «Вавилон-5». Фантастичний телесеріал.
18.20 Новини з відвіду (TK «Гравіс»)
18.30 «Українська наука». Комедійний телесеріал.
19.00 «Штурмський пристрій». Комедійний телесеріал.
19.30 «Батарейки в ком-п'ютері».
21.30 Новини з відвіду (TK «Гравіс»)
22.00 «Тамінік Нью-Йорк». Гостросюжетний телесеріал.
23.00 Ток-шоу Тетяни Магариш.
23.30 Містський канал.
00.30 «Повітряний вояк».
01.30 Програма передач на завтра.
П'ЯТНИЦЯ, 2 липня
УТ-1
06.00 Анонс.
06.05 ТРК «Ера» представляє: «Дорого ранку, Україно!».
06.10 «В цей день, який ми пам'ятаємо».
06.30, 07.00, 08.00 Новини, прогноз погоди, спорт, 07.17 Прес-кур'єр, 07.25 Мультифільм «45 Серіал».
08.00 Анонс.
09.00 Анонс.
09.10 Погода в Україні та світі.
09.25 Здоров'я були.
10.00 Зірки, на сцену!
10.30 Надвечір'я.
10.50 Мультифільм.
11.00 УТН.
11.40 Телефільм.
12.10 Ток-шоу.
13.00 УТН.
13.15 «14.00 Національна академія наук України. Електронна ком-п'ютерна газета «Бес-веси»».
15.00 УТН.
15.10 Православний календар.
15.15 Діловий канал. Фінансовий огляд. Казна.
16.00 Веселі старті.
16.30 Північ у виконанні О. Крикворі.
17.00 УТН.
17.10 Погода в Україні та світі.
17.20 Серіал «Блакитне диво».
18.05 Мілосердя.
18.15 Сокілне гніздо.
19.00 УТН.
19.10 Православний календар.
19.15 Серіал «Названий син». Заклочна серія.
20.10 Алямова «Основа».
20.40 Вечірня казка.
21.00 УТН.
21.50 Мультифільм для дітей.
22.00 Не все так погано у нашому домі.
22.10 Вечірня казка.
22.30 Погода в Україні та світі.

«Вечір на Івана Купала».
УТ-2
09.00 «Інтер»-анонс.
09.05 Прогноз погоди.
09.10 Мультисеріал «Нові пригоди черпаючих».
09.35 Прокінськи і співай!
10.55 Утк-ен.
10.55 Бурда у програмі «Горічниця».
11.15 Доки всі вдома.
11.50 Караске на майдані.
12.20 Мудрий під'їзд.
12.35 Мелорама.
13.05 Південна одиссея коханих.
13.30 Сокілне гніздо.
14.25 Серіал «Світ пригоди».
15.00 Брейні-сінг.
15.15 Худ. фільм «Пірати Малайзії».
18.10 До 200-річчя О. С. Пушкіна. «200 років поетові».
21.25 КВН-99.
23.25 Презентація Української національної премії «Триumph».
00.35 Прогноз погоди.
КДРТК
08.00 Екологічний фільм «Зелений світ».
08.20 Недалі зустрічі.
СТБ
08.00 Програма передач.
08.05 Анонс програм «ВІЗ-ТВ».
08.10 Муз. програма «Без-хмарний ранок».
09.00 Програма «Активатор».
09.30 Програма «Дитячі фокуси».
10.00 «Місія».
10.30 Клуб «Білий пауга».
11.00 Кнокака «Василиса».
11.20 Телемагазін.
12.00 Телемагазін.
13.00 Муз. програма «Без-перечні хити».
14.00 Муз. програма «1+1+1».
14.30 Муз. програма «Без-хмарний ранок».
15.00 Телемагазін.
15.30 Худ. фільм «Три дні».
16.00 «Вікна»-спорт.
17.40 Худ. фільм «Знайдати мистецтво».
18.00 «Вікна»-спорт.
18.30 «Вікна»-спорт.
19.00 «Вікна»-спорт.
19.30 «Вікна»-спорт.
20.00 «Вікна»-спорт.
20.30 «Вікна»-спорт.
21.00 «Вікна»-спорт.
21.30 «Вікна»-спорт.
22.00 «Вікна»-спорт.
22.30 «Вікна»-спорт.
23.00 «Вікна»-спорт.
23.30 «Вікна»-спорт.
00.00 Програма «ВІЗ-ТВ».
ІСТУ
07.00 «Хмарочос». Музична програма.
08.00 «Вчч на суботу».
08.30 «Роккі, Бульвінкль і їх друзі».
09.00 «3 x 4». Найкращі медіа-відео.
09.25 «Слов'янський базар» представляє...
09.50 «Elite Italia». Телемагазін.
10.00 Канал мистецтв «Територія А». Музичний тижневик.
10.30 Стиль і інтер'єр.
11.00 Шлергер, бо шлергер.
11.50 «Elite Italia». Телемагазін.
12.00 Вітражі.
12.30 «Elite Italia». Телемагазін.
13.00 Пані. Стиль життя.
13.30 «На всі боки» з Ольгою Колтунюк (Приват-ТВ).
14.00 Презентація Щербачових.
14.30 Час «4». Віськовий телефільм «Українська».
15.00 УТН.
15.30 «Мандрівний лисар».
16.00 «Зелені гектари».
16.15 «Elite Italia». Телемагазін.
16.30 «Вір світу». Пригодницький телесеріал.
17.15 «Elite Italia». Телемагазін.
17.30 «Вавилон-5». Фантастичний телесеріал.
18.30 Пані. Стиль життя.
19.00 «Візит». Фантастичний телесеріал.
20.00 «3 x 4». Найкращі медіа-відео.
20.30 Джейсон Скот Лі у художньому фільмі «Дракон: Історія Брюса Лі».
21.00 «Візит». Фантастичний телесеріал.
21.30 Ентоні Перкінс у художньому фільмі «Психік».
01.30 Програма передач на завтра.

У номер

✓ Миколай

Вийде «Фрегат» у поле

На Первомайському заводі «Фрегат», досі добре відомому виробником зрушувальних установок, проведено випробування дослідних зразків двох нових виробів — дискової борони гілкового обробітку ґрунту та універсального широкозахватного обрізача. Створені у співдружності з науковцями Інституту механізації й електрифікації сільського господарства Української академії аграрних наук, обидва агрегати відповіли, на думку фахівців, найкращим світовим аналогам, зате вартість їх майже вдвічі вища. Невдовзі розпочнеться і серійний випуск нових машин, застосування яких дасть змогу селу вести обробіток ґрунту й захищати рослини економічно й високоефективно.

✓ Черкаси

Ні — насильству і жорстокості

Черкаська облдержадміністрація затвердила низку заходів, спрямованих проти пропаганди насильства, жорстокості, розпусти та розповсюдження продукції порнографічного характеру. Голова облдержадміністрації А. Даниленко розпорядився також перестатувати всі фірми та приватних осіб, що займаються роздрібною торгівлею і прокатом аудіовізуальних творів і фонограм.

✓ Луганськ

Компанія відкрита для інших

Створення клірингової компанії «Оренбург—Луганськ» відбулося в рамках угоди про економічне, культурне та наукове співробітництво між українським та російським містами. Основні напрями діяльності компанії — це взаємопостачання продукції та товарів місцевих підприємств, організація кооперативів та технологічних зв'язків, реалізація спільних інвестиційних проєктів, а це сприяє поглибленню заборозності між підприємствами сусідніх країн. Компанія «Оренбург—Луганськ» є відкритою для всіх бажаних.

✓ Рівне

Равлики для капіталістів

На оголошення Млінівської райспоживспілки про закупівлю виноградних слимаків найактивніше відгукнулися діти: ще б пак, хто ж не скористається з чудової нагоди заробити на морозиво та солодощі! Тож виробничо-заготівельне підприємство Млінівського районного споживчого товариства заготовило кілька тонн равликів, що їх на Захолі вважають делікатесом. Щоправда, млінівські заготівельники тримають у секреті адреси, за якими відправляють за кордон заготовлені — мовляв, комерційна таємниця. Але не приховують, що для них ця справа вигідна.

✓ Фотофакт

169 випускників полтавських шкіл одержали золоті медалі. Кожному з них Фонд підтримки талановитих дітей — фундатор міський голова Анатолій Кукоба — вручив грошові премії.

Фото Паала ЗДОРОВИЛА (ДІНАУ).

Природа-матінка чи її діти

Відлуння трагедії

Аварія 24 травня ц. р. забрала життя 50 гірників, із яких 11 померли у лугальних закладах. Завершила роботу урядова комісія з розслідування причин цієї трагедії.

За офіційною версією, того «чорного» понеділка від іскри в електро-возі вибухнув метан. Смерть людей настала через значні опіки та вливання чадного газу в перші секунди після вибуху.

Експерти встановили точний час трагедії — 15 година 50 хвилин. До цього моменту жодний(!) із датчиків рівня метану не просигналізував про небезпеку. В нормі були показники на відміну від нормативного струмені, свіже повітря задувалося у достатньому обсязі. Всі засоби захисту, за висновком комісії, виявилися справними.

Чому тоді небезпеки не можна було запобігти? За твердженням фахівців, виділення метану сталося миттєво в зоні підвищеного тиску. Вибух пролунав майже одразу, за кілька мілісекунд. Тому автоматика, яка відслідкує електрообладнання в разі зміни газу, обставини, спрацювати не встигла.

Фахівці стверджують, що за будь-яким нещасним випадком під землею — людська помилка. Було названо винних і цього разу — всі працівники шахти звільнено за пропозицією урядової комісії як відповідальних за стан електрообладнання.

Це — версія офіційна. А що думають про причини аварії і загалом про стан безпеки праці самі «засядківці»? Слово — постраждалим. Генерал ЛУНЬОВ, гірничий робітник очисного вибою: — Чесно кажучи, мені не до думок

про те, чому так сталося. Щойно виписали з лікарні, почуваюся ще погано, дихати важко, ось до пансіонату збираюся.

Коли пролунав вибух, вибухова хвиля підкидала людей. Ми з товаришами включилися у саморятівники і стали рухатися на свіжий стілець. Там вентиляційний штрек 560 метрів, ухил дуже великий. Відчуваю: залишаюся, не йдучи. Подумки вже з рідними попрощався. Але все-таки дістався запасних саморятівників: на цій ділянці передбачено пункт перемикання. Я залишився живий. Але довів до забути хлопців, які лежали там і яким уже нічим не можна було допомогти.

Володимир БЕГУН, гірничий робітник очисного вибою, ланковий:

— Навколо нічого не було видно за суцільним димом і білим пилом. Це хвилює змело сланцеві засони. Якби не вони, вибухнув би ще і вугільний пил. Тоді людей загинуло б набагато більше. Але люди заклали запасним саморятівникам, вчасно переключилися. На шахті я двадцять років, але ніколи в подібну халепу не потрапляв.

Володимир ХРАВІНІН, прохідник:

— За кілька хвилин до вибуху я подивився на свій датчик. Він показував концентрацію метану 0,5 відсотка. Це безпечно. Досі не можу зрозуміти, як стався вибух за такого рівня газу.

Олег ДЕМУРЕНКО, слюсар:

Я чотири роки працюю, але ніколи нічого такого на нашій ділянці не пам'ятаю. З технічною безпекою на шахті дуже суворо, нещодавно іспити чергові складала. І тут така аварія. Спогади про те, що пережив, такі сильні, що не знаю, чи зможу повернутися на роботу.

спричинили аварію на Донецькій шахті імені Засядька?

А ось думка інших робітників шахти.

Євген КОСТЮЧЕНКО, гірничий робітник очисного вибою: — Не можу стверджувати, що в тому, що трапилося, є провина когось із керівництва. Навпаки, технічний персонал на шахті дуже сильний і досвідчений. Очевидно, викид метану стався через «посадку» лави. Виникла тріщина, через яку пішов газ.

Що стосується засобів індивідуального захисту, скажу так: майже вистачає. Іноді трапляється нестача «пелюсткових» респіраторів, тоді використовуємо інші або мінємося змінні змінюю. Інше все є, у кожного і саморятівник. Крім того, на виробках є пункти перемикання дже цей апарат розрахований на 45 хвилин ходби. Тому потрібно мати запасні, але вистачило вийти далі. Є терміни, коли саморятівники треба міняти, їх регулярно перевіряють, якщо є сліди пошкодження — негайно замінюють. З цим проблем не було ніколи.

Олександр ВОЛКОВ, кріпильник:

— Причина аварії? Невезіння. Шахта є шахта, і тут нікуди не дінешся. Матінку-природу не передбачиш.

Після вибуху контроль у шахті став іше суворішим. Хоча заявляв ставлення до нашої роботи було прискіпливим. Постійно стежать, щоб паспорта кріплення дотримувалися. Шотіжжя троє нормувальників спускаються, перевіряють. Наприкінці місяця — ціла комісія. Коли щось не так — одразу переробляємо.

Слід віддати належне, необхідні матеріали для нашої роботи постачають без затримок. Напередодні, наприклад, замовляю метал, затіжжя. Приходжу на зміну — на «точці» вже все лежить. Засобами індивідуального захисту — саморятівник, світильник, оляг, взуття — забезпечені. І 800 грамів мила на місяць, як належить, отримуємо. Не хочу хвалитися, але з іншими підприємствами нас годі й порівнювати.

Ліна КУЦЬ.

Донецьк.

Європарк від «Коливані»

Вітчизняний стиль

Схоже, свого часу 750 акціонерів ВАТ «Коливань», що в селищі Клевань на Рівненщині, не помилилися, довіривши керівництво підприємством Івану Васильовичу Чорнобай — людині, добре знайчій в області. І не лише тим, що виконав неписані заповіді людського буття: виростити прохоті дітей; посадити чимало дерев, бо прийдуть роки очолював Клеванський держлісгосп — один з кращих на Рівненщині (отримав чимало нагород і почесне звання «Заслужений працівник лісового господарства України»); побудував багато житла та об'єктів соціально-культурного призначення; а й тим, що він — добрий господарник, мисляча людина.

Є у нього програма мінімум і максимум. Щодо першої, то це — утримання на плаву в час економічної кризи, що охопила нашу державу, зберегти виробництво, робочі місця, дати людям можливість заробити копійку.

А це можливо лише за умови, що наша продукція користуватиметься попитом і її купуватимуть, — каже Іван Васильович. — Отож дбаємо про те, щоб вона була високої якості. А випускаємо ми паркет різних видів і розмірів, який відповідає вимогам євростандарту.

Тому його охоче купують фірми Швеції, Німеччини, Польщі, Бразилії, Росії. Саме торгівля із зарубіжними партнерами дозволяє ВАТ «Коливань» триматися на плаву, бо не всі українські покупці платоспроможні. Хоча за п'ять років існування «Коливань» зумів утримати своїх постійних клієнтів, радітимуть клеванці й новим замовникам.

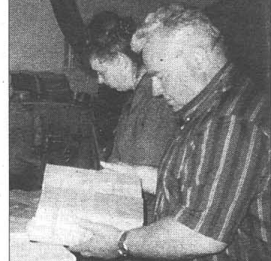
Не люблять жати в борг, — каже голова правління І. Чорнобай. — Самі вчасно розраховуємося з поставальниками деревини, вимагаємо цього і від покупців нашої продукції. Це одна стаття прибутків ВАТ

«Коливань» — продаж деревних заготовок шведським фірмам. Придбання італійської сушарки дало можливість підприємству мати більший зиск від такої операції: на кожному кубометрі сухих заготовок додатково одержували від 200 до 400 гривень. Шведський партнер вважав високу якість продукції клеванських деревообробників, вони мають намір поставити сюди верстати, щоб ті заготовки обробляли на деталі для меблів. Клеванці готові до такого співробітництва.

Керівник «Коливань» не з тих, хто скаржиться на нинішні складні умови господарювання. Але все-таки не втримався, висловив свої міркування щодо податкової політики держави, щодо зміни умов податкового законодавства. Ні, не про розміри податків казав Чорнобай, а про якість — очолюване ним підприємство сплачує близько сорока їх видів.

У програмі «максимум» голови правління — оновлення виробництва, поліпшення умов праці для робітників. Їх уже почали виконувати, придбавши сучасні деревообробні

Голова правління ВАТ «Коливань» Іван Чорнобай серед робітників паркетного цеху

верстати та стрічкову пилораму. Звичайно, багато намірів щодо соціально-культурної програми. І хоча «Коливань» має свій оздоровчо-спортивний комплекс, керівник хоче втілити ряд задумів, щоб у ньому було ще затишніше, бо й сам виступає у складі волейбольної команди ВАТ на різних змаганнях. Добра слава лине і про місцеву футбольну команду.

— Та й діти, молодь сюди приходять, — каже керівник. — А коли відбуваються змагання, яблуку ніде впасти.

Хоча й кажуть, що не хлібом єдиним живе людина, ВАТ «Коливань» дає можливість заробити на прожиття багатьма клеванцями, а покупців радує високою якістю виробів.

Олександра ЮРКОВА.

Рівненська область.

Фото автора.

Аварія — це завжди чийсь недогляд

Вихід є — відновлення державного регулювання

Системна криза, штучно створена в Україні ультралиберальними закликами Заходу, через неадекватне регулювання кредитно-фінансової, податкової, бюджетної системи і економічних відносин у сфері виробництва, ринку розподілу потребує розробки і негайного впровадження сучасної Національної програми стратегії, короткочасної і довгочасної перспективи виходу України із економічної і соціальної кризи. Намагання попередніх урядів, які щорічно змінювалися, розробити програму без корекції курсу «радикальних реформ» не привели до створення майже жодної програми. А прийняті закони і урядові постанови, побудовані на засадах курсу «радикальних реформ», або не працюють, або ведуть до подальшого ускладнення соціально-економічної ситуації в країні.

Якості і відповідності поданою урядом проектом Національної програми «Україна-2010» стратегії виходу із системної кризи і соціально-економічного відродження України фракція Селянської партії вважає, виходячи з оцінки проблемної ситуації і основних передумов її програмного розв'язання, головною метою програми, системи цілей і основних завдань, а також показників, які розкривають кінцеві результати реалізації програми.

У розділі першому Національної програми «Україна-2010» під загальною «Загальною оцінкою соціально-економічного становища» дається таке визначення проблемної ситуації: в Україні встановлена «відносна стабільність фінансової системи» і «окреслюються тенденції до стабілізації обсягів валового внутрішнього продукту». Можу твердити, що це не відповідає дійсності, бо фактично кредитно-фінансова система не працює на виробництво, а виробництво позбавлене обігових коштів і кредитів. Тож відносна стабільність утримується за рахунок невилати заробітної плати, неплатежів і штучної, затратної для держави, підтримки тимчасової стабільності грошової одиниці.

Тенденції до стабілізації обсягів виробництва і валового внутрішнього продукту, на які посилаються автори програми, також не підтверджуються дійсністю. За офіційними даними Державного комітету статистики, спад реального валового внутрішнього продукту в 1998 році становив 1,7 відсотка. У 1999 році, за даними незалежних експертів, прогнозується спад реального ВВП до 5 відсотків. Особливо критичний стан спостерігається і прогнозується у сільськогосподарстві, де в 1998 році спад виробництва валового внутрішнього продукту

становив 8,3 відсотка, а на 1999 рік прогнозується до 7 відсотків.

Не змінюються на краще і показники збитковості виробництва: 52 відсотки промисловості і 88,3 відсотка сільськогосподарського підприємств закінчили 1998 рік із збитками. В сільському господарстві, за валового виробництва у 25 млрд. гривень, втрати становлять 10 млрд. гривень.

У такому становищі спад і збитковості виробництва закладають у проект Національної програми оцінку соціально-економічної ситуації в країні як ситуацію з порівняно «стабільною фінансовою системою» і «тенденціями до стабілізації обсягів валового внутрішнього продукту» не тільки некоректно, а й небезпечно.

Намагаючись виправдати і закрити в Національній програмі курс «радикальних економічних реформ» (а точніше — впровадження економічної політики Міжнародного валютного фонду в Україні) як передумову і шлях досягнення головної мети програми, уряд навівмісє фальсифікує загальну оцінку соціально-економічного стану в країні. Цілком очевидно, що курс так званих «радикальних реформ» під вимоги Міжнародного валютного фонду, який кинув і продовжує загнати Україну у системну соціально-економічну кризу, не може бути передумовою введення країни із кризи. Тому перший концептуальний принцип побудови проекту Національної програми «Україна-2010» вочевидь дезорієнтований. Побудована на ньому програма не може сприяти досягненню головної мети — виведення України із соціально-економічної кризи та створенню конкурентної економіки, відтак не може бути підтримана.

У розділі 1.1. «Україна наприкінці XX століття. Загальні наці-

ональні цілі на період до 2010 року» сформульовано головну мету програми. Вона визначена як продовження соціально-економічних перетворень, зміцнення демократії і становлення України як впливової держави і рівноправного партнера у Центрально-Європейському регіоні, посилення її ролі у світовому масштабі.

Покладаючись на помилкові висновки про стабільність фінансової системи і тенденції стабілізації обсягів валового внутрішнього продукту, Кабмін пропонує, продовжуючи соціально-економічні перетворення курсом «радикальних реформ», досягти у 1999-2000 роках стабілізації економіки, створити передумови, необхідні для набуття Україною повноправного членства в Європейському союзі до 2007 року.

Насправді продовження спад і збитковості виробництва, неплатежів, відсутності обігових коштів і кредитування, поглиблення бартеризації і монополізації енергетичного комплексу, паливно-мастильних матеріалів, сільськогосподарської та інших, які є закладами валового курсу «радикальних реформ», триватимуть і далі. Призупинити їх ідо і забезпечити передумови стабілізації економіки можливо, тільки змінивши саму політику реформ.

Становище, до якого довелося економіка України, коли штучно введено з виробництва і зарплати за час «реформ» більш як 50 відсотків виробничих потужностей, а діючі підприємства не мають обігових коштів і позбавлені прибутків монополіями посередниками, також не можуть поновити своє виробництво, є вкрай критичним. Усвідомлення цього потребує визначення в Національній програмі головної мети і її досягнення через зміну курсу радикальних реформ, впровадження на період стабілізації і відродження механізму державного регулювання виробництва і збуту продукції, а також рівнів прибутковості виробничого, торговельного і фінансового капіталів.

Курс «радикальних реформ» під вимоги Міжнародного валютного фонду, закладений у Національній програмі «Україна-2010», не спрямований на досягнення головної мети програми і не може бути підтриманий.

Визначені у проекті програми інтегральні національні цілі до

поліпшення умов життя народу, підвищення конкурентоспроможності України у глобальній системі і чинника соціально-економічного розвитку, подані у відносних показниках, науково не обґрунтовані, не збалансовані, тож мають суто декларативний характер.

Такі чинники соціально-економічного розвитку, закладені в програмі, як впровадження вже у 1999 році (за умов загальної економічної кризи, збитковості і неплатежів) реального механізму банкрутства підприємств (яких налічується у промисловості 52, а у сільському господарстві — 88,3 відсотка), консервації 6 мільйонів гектарів сільськогосподарських угідь (за умов доведення сільського господарства до рівня екстенсивного землеробства) і формування ринку землі, можуть привести до остаточного знищення виробничих комплексів у промисловості і сільському господарстві, нестачі продовольства в країні, втрати селянами землі, власності і роботи та непосильного для країни безробіття.

Показники здійснення головної мети, системи цілей і основних завдань проекту програми подані в відносних параметрах, не пов'язано у логічну збалансовану систему і не розкрито кінцевих результатів реалізації програми.

Відсутність у проекті програми збалансованої системи показників соціально-економічного розвитку України на визначений термін не дає змоги вважати представлений документ як проект програми. У такому разі за структурною побудовою, змістом і якістю його можна представити як деклараторію намірів уряду.

Обраний у проекті стратегічний шлях досягнення головної мети і цілей програми через продовження курсу «радикальних реформ» під вимоги Міжнародного валютного фонду не може принести згоди змелі, як курсом соціально-економічної політики спад виробництва, неплатежів, відсутності обігових коштів, кредитування й інвестування виробництва, бартеризації і монополізації ринків комерційних посередників, пізнання економіки та відміняння її визначених тенденцій за кордон промислового й сільськогосподарського капіталу.

У проекті програми немає чіт-ко визначених короткочасних і

Проект програми «Україна-2010», поданий урядом, не визнає реальних передумов соціально-економічного відродження України

довгочасних програмних розрахунків, цільових програм і пропозицій законодавчого забезпечення виходу із кризи й наступного соціально-економічного відродження України

Шляхи досягнення мети програми визначено не через програмні розрахунки, перелік цільових державних програм і законодавчих пропозицій, а через декларативні установки: «передбачається», «приділяється», «буде», «стане», «проводитиметься», «агословитиметься», «закликатиметься», «удосконалюватиметься», «приділятиметься», «вживатиметься», «не допускати-мисься» і так інше.

Як бачимо, проект програми «Україна-2010» має істотні концептуальні недоліки у визначенні проблемної ситуації, основних передумов її програмного вирішення, у виборі стратегічних довгочасних і короткочасних чинників соціально-економічного розвитку.

Виходячи із висказаного, можна зробити конкретні висновки.

По-перше, за наявності концептуальних, конструктивних недоліків і декларативним змістом проект програми «Україна-2010» належить відхилити.

По-друге, головною передумовою виконання програмної мети за нинішньої ситуації має стати впровадження, на період стабілізації виробництва і соціально-економічного відродження України, механізму державного регулювання виробництва і збуту продукції, прибутковості виробничого, торговельного і фінансового капіталів. Необхідно забезпечити впровадження державного замовлення і державної монополії на ринках сільськогосподарської, паливно-мастильних матеріалів, вугілля і електричної енергії як механізмів виведення грошового обігу. Поряд з ним — припинення неплатежів і державного регулювання паритету ціл і рівнів прибутковості виробничого, торговельного і фінансового капіталів.

По-третє, Кабінету Міністрів варто об'єднати зусилля уряду з роботою групою Верховної Ради у розробці «Національної програми економічного відродження України». Лише на цьому шляху можливі справді радикальні зміни на краще.

Сергій ДОБАНЬ,
голова фракції СелПУ
у Верховній Раді України

В енергетиці — криза.
Відомі й причини занепаду галузі.
Про неплатежі, відсутність бюджетних та обігових коштів нині хіба що ледачий не здогадує. Але це, панове, ще не весь перелік питань для обговорення.

Точка зору

Існує ще одне — керівництво Міністерства України нахилу до загнігнення міжгалузівської науки при виборі стратегії розвитку модернізації електроенергетичного апарату галузі в складних умовах, в яких перебуває економіка України.

Впроваджені останніх п'яти років керівниками державних інстанцій не раз подавалися конкретні пропозиції щодо оптимізації паливно-енергетичного балансу та забезпечення сталості роботи теплових електростанцій шляхом реалізації малозатратної реконструкції пілопротипувальних цехів блокових ТЕС.

Такі розробки отримали позитивну оцінку значної кількості науковців дослідників і проектних інститутів енергетичної галузі, однак Міністерство енергетики поставило перешкоду на шляху їх експериментальної перевірки.

Суть пропозицій із заміни високо-реакційного імпортного природного газу і мазуту вугіллям та забезпечення сталого спалювання вугільного пилу шляхом організації двоступеневої системи пілопротипування на теплових електростанціях була розглянута і схвалена робочою комісією Міністерства у справах науки і технологій.

На базі Харківської ТЕП-2 («Ес-хар») за участю Національного технічного університету (КПІ) було створено програму з реалізації вказаних розробок. Проте коштів на проведення експериментальних робіт не виділено до цього часу.

За умов здійснення модернізації обладнання ТЕС із застосуванням розробленої технології буде зведена до мінімуму потреба в природному газі та мазуті, що забезпечить значну економію валютних ресурсів і водночас знизить тарифи на генерування електроенергії за рахунок підвищення економічності роботи енергоблоків.

Треба, однак, зауважити, що вже п'ять років доводиться відстоювати доречність таких пропозицій. Вони ґрунтуються на перспективних розробках і наукових досягненнях у сфері теплоенергетики, підтверджені патентами США, Німеччини, Франції, Італії, Японії та Данії.

Проте чинники тим не швидкодіють. До речі, до кола прихильників нової технології предпіднали профільні інститути НАН України, Національний технічний університет, Міністерство у справах науки і технологій, Комітет Верховної Ради з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки. У цьому переліку бракує лише тих, хто профінансував би проект.

Здається, розв'язання проблем у галузі не потрібно. Потрібно лише їх існування.

Олександр ЧЕЧІК,
керівник відділу робіт
науково-виробничої фірми
«Дослідження і розвиток».

Енергетикам пропонують вихід із кризи. Та чи вони ним скористаються?

Від редакції. Як стало відомо, автори проекту знайшли-таки підтримку, але зовсім в інших колах — депутатських. «На мою думку, — пише голова Комітету у справах пенсіонерів, ветеранів та інвалідів Віталій Луценко (який, на жаль, передчасно пішов з життя), — означена пропозиція є слушною. Зниження рівня закупівлі електроенергії за кордоном для потреб електроенергетики та промисловості дасть можливість знизити навантаження на бюджет, а це, в свою чергу, — знати напруженість з пенсійним забезпеченням населення». Депутатське звернення за проханням допомогти авторам довести проект до практичної реалізації було направлено до Прем'єр-міністра Валерія Пустовітенка. За порученням Кабінету Міністрів експертом у справі виступило Міннаук. Висновки такі: «Проведення в умовах конкретної виробничої діяльності конструктивної роботи з впровадження модернізаційної технології підтопкової вугільної палива важливою за доцільно». Отож, як кажуть, в добрій час! Але конкретно про гроші на цю працю... поки що не йдеться. І проблема залишається.

У номер

✓ Полтава

Найкраща Наташка — Настя

Нелегко довелося панам виборному Макогоненку та возному Тетеряковському (артистам Полтавського драмтеатру) знайти найкращу серед учасниць шоу-конкурсу «Наташка-Полтавка». Дванадцятьох літніх студенток протягом усього дійства чарували глядачів розповідями про себе, героїв своїх мрій, улюблених куточки міста, співали, танцювали. Вірвання, пісні, мова, навіть один із призивів — пошунок козака — все було як за Котляревським, так і по-сучасному. Журі назвало найкращу Наташку — нею стала студентка музучилища Анастасія Кульшенко.

✓ Донецьк

Від «роману» поштового — до тюремного

Ленінський районний суд Донецька завершив розгляд безпрецедентної справи, пов'язаної зі збутом наркотичних речовин. Унікальність у тому, що пакетики з героїном надходили до шахтарської столиці з Котлубі... звичайною поштою, у конвертах. Організатором і натхненником справи виступив громадянин Нігерії, а конверти з абонементних скриньок виймали його знайома донеччанка. Під час отримання чергової звітності з-за кордону її й затримали правоохоронці. Суд визнав африканського гостя винним у контрабанді й зберігання наркотиків у особливо великих розмірах. Його адресує протягом найближчих дванадцяти років стане колонія посиленого режиму.

✓ Дніпропетровськ

Окуляри ознака і біди, і бігородства

За короткий строк невелика оптика майстеря підприємства «Здоров'я і екологія» в Дніпропетровську перетворилася на розгалужену мережу з виготовлення найрізноманітніших окулярів. Нині 90 відсотків дорослого населення і кожен третій у дитячому та підлітковому віці потребує корекції зору. А підприємство, про яке йдеться, пропонує чималий рівень обслуговування, надає значні пільги пенсіонерам, дітям та малозабезпеченим.

✓ Луганськ

Хату — своїми руками

10 тисяч гривень для розвитку індивідуального будівництва на селі виділено майбутнім новоселам Новоайдарського району. Така допомога не випадкова і не одноразова. Адже фонд підтримки власного будівництва існує в області вже два роки і всіляко сприяє виконанню програми «Власний дім-99». Прікладом, торік вдалося злати в експлуатацію 500 квадратних метрів житлової площі. Нинішнього з районного бюджету на зведення осель планується виділити понад 100 тисяч гривень.

✓ Одеса

«Вклонилися» цілющим травам

Обнайділи плоди почало давати співробітництво одеського фармацевтичного об'єднання «Біостимулятор» з Державним науковим центром лікарських засобів (Харків). У виробництво випраджуються десятки оригінальних препаратів, відновлюється випуск уже відомих. У номенклатурі виробів — екстракти площи, айру, ялівцю, настоянки з софори, евкаліпта, ехінацеї, інші препарати. Вони аж ніяк не поступаються за своїми оздоровчими властивостями імпортовим аналогам, натомість набагато дешевші.

Підтримка мистецтва — лише економічна проблема

На початку 90-х чимало українських банків активно прилучилися до мистецького життя. Картини купувалися для оформлення інтер'єрів та «милування» осяй. Однак до створення великої корпоративної колекції «дорі» лише Градобанк. Близько 1000 зібраних робіт свідчать про серйозну проведену роботу не тільки співробітниками та мистецтвознавцями, але і кращими експертами, які вихили у Градобанк, торкнувшись і колекції. Вони опинилися під заставою. Пляшки задіяли постанови Верховної Ради колекція зберегла свою цілісність. На сьогоднішній день її не викуплено. Цікомий ймовірно, що це питання часу і в майбутньому знайдеться правильне рішення. Втім, ажіотаж, який несподівано виник навколо подальшої долі колекції, відобразив цілу низку соціальних, моральних і етичних проблем сучасного суспільства. Ми зустрілися з колишнім головою ради акціонерів Градобанку, а нині народним депутатом України Віктором ЖЕРДИЦЬКИМ.

— На ставленні до колекції Градобанку простежуються, соціальні проблеми суспільства і перш за все до вітчизняних культур та мистецтва, культурного надбання.

— Гострі, болючі питання — ставлення суспільства до культури, особливо в такій кризовій, скрутній ситуації. Однак у нашого народу глибоке коріння й багаторічний досвід. Згадайте Історію. Культурні цінності обережливо навіть у найскрутніші часи: монголо-татарського ярма, польського, австро-угорського гноблення. Безумовно, нині існує люмпенізація, яку нашому народу достатньо активно прищеплювали. Однак прагнення народу до культури, духовних витоків ніколи не підмінялося матеріальними цін-

ностями. Тому підтримка мистецтва — це лише економічна проблема, але ніяк не моральна та духовна.

— Виходить, що деякі наші політичні та державні кола не розуміють тих засад, на яких будується й розвивається держава.

— Справді, прикро спостерігати, як часто і державних чиновників не розуміє головний державою будувати не на економічних засадах, а на ідеологічних, моральних і духовних.

— Колекція, створена Градобанком, цілком могла б стати основою для музею сучасного образотворчого мистецтва України, який так і не погнали створити до сьогодні.

— Градобанк планував зведення будинку галереї музейного рівня з

Близько 1000 зібраних робіт свідчать про серйозну проведену роботу кращими експертами, мистецтвознавцями, художниками

відкритим доступом для відвідування та всіма супровідними цимходами — виставками, каталогами, обмінними експозиціями, лекціями, студіями для дітей. Через неспорозуміння з місцевою владою в 1993—1994 роках ми не зуміли цього зробити. Питання піднімаються на всіх рівнях, починаючи від Верховної Ради. Більше того, саме в Верховній Раді вдалося досягти взаєморозуміння у цьому питанні всіх фракцій.

— Сучасна частина колекції Градобанку окремим громадянам застється не дуже цінною. В цьому контексті гостро постає одне з вічних і хворобливо гострих запитань для вітчизняних діячів мистецтва та культури: чи потрібні ми у власній Вітчизні? Багато хто відіграв назавжди. І щодо колекції лунають заклик вивести її за кордон, продати й заробити на цьому гроші...

Вивести за кордон можна все. Питання в тому, з чим залишиться всі ми. Бездумно вивозиться науковий і технічний інтелект, кращі викладачі. Сучасна частина колекції, на думку фахівців і експертів, є надзвичайно цінною. Вивозити такі твори — значить робити себе білшими. Якщо людина не розуміє унікальності оригінальних творів мистецтва, тоді вже це її велика проблема.

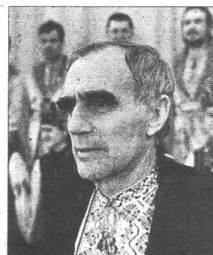
Ігор'ю Я. з'явився
Наталія СУХОЛІТ,
мистецтвознавець.

Жива пісня, аж до щему в серці

Концерти

Поряд з іншими програмами Всеукраїнського огляду народної творчості, що триває в Національному палаці «Україна», зв'язний концерт майстрів мистецтва та художніх колективів «Пісенна мозаїка» відбувся в місті Полтаві. Полтавщині зібрав справжній аншлаг. Цей хліборобський край злавна знаний як один з найгостинніших і найспівчущіших куточків України. Звідси походять багато українських класиків, митців (звідси родом і міністр культури Дмитро Остапенко). Це тут вигадав співочий дід Марусі Чурай; тут, в Опішні, розвивався і процвітав гончарський промисел; тут, у Полтаві, мешкає відома на весь світ своїми унікальними вишивками Олександра Величкова. І, звичайно, скрізь селами звучить немируща народна пісня.

У програмі полтавців доповнювали одне одного два початки: водночас театральнотворчів і глибинно-потужний — аж до щему в серці — народний та більш легкий естрадно-традиційний. Перед глядачами поставили живі картини купайлівських розваг, козацьких забав, свята на Успенському майдані в Полтаві. Особливо взяла за душу одна журлива пісня у виконанні трьох молодих вже жіночок з глибинки. В антракті ця атмосфера перенеслася в фойє, де грали тріости музики, гостинні полтавці частували глядачів галушками, пригостили морозивом та пивом, просто з гончарського круга розлаурували щойно випічені глиняні півники та глечики. І поряд з цим — пронизливе багатоголосе істинної краси Полтавщини — хору «Ка-

лина», дитина його незмінно керувати, заслуженого діяча мистецтва України професора Григорія Левченка (на фото). І, як завжди, авторська пісня у виконанні славної полтавської берегині Раїси Кириченко звучала, як народна.

Мабути, немає потреби переповідати програму концерту, до якої було залучено кращі сили області: колективи та солісти обласної філармонії, музично-драматичний театр імені М. Гоголя та обласний театр ляльок, музичне училище імені М. Лисенка, численні фольклорні колективи і, звичайно, обдарованих дітей з різних куточків краю. Полтавщина, де в крові «на людей подивитися, і себе показати», привітала Київ. А земляки-полтавці, що нині мешкають у столиці, згадали славі мелодії духового оркестру, що грає вишкілними у корпусному парку в центрі Полтави, галасливий багатолюдні Сорочинці (нині ярімарку надано статус Національного), Свята бузку під Диканьком, «який рідний діалект, а також ті невимовні, справжні речі, які назавжди залишаються в крові.

Анастасія ПЕРЕПЕЛИЦЯ.

Захоплення

Олімпійську клятву прочитай під... луною

Так-так, без дупи, здатної на багатократне збільшення, навіть зовнішній вигляд цієї книжечки розміром 5 на 5 сантиметрів чітко не розгледіти, не кажучи вже про те, що не прочитаєш тексту. А «Олімпійську клятву», видруковано тут семи мовами. Мініатюрна книжечка чимало подорожувала світом, аж поки потрапила до рук одеського колекціонера МIRONA Бельського. Саме вона й стала найменшим за розміром виданням на виставі мініатюрних книг, влаштованій колекціонером в одеському Будинку вчених.

А захоплення отакими виданнями почалося в МIRONA Бельського ще в юності, коли він випадково побачив і придбав на Старокиному ринку малюсеньку книжечку — поему Олександра Пушкіна «Граф Нулін». Вітолді не проминая нічого з подібного, нашіптував зв'язки з десятками колекціонерів нашої та інших країн. Зараз у його колекції близько 2 тисяч видань, розміри яких не перевищують 10 на 10 сантиметрів. До деяких з них лупа долається одразу, на шпурку. Як ось і до «Плодов радзмінь» Козьми Пруткова. У виданні розміром 2 на 3 сантиметри текст мальований, тут немає 13-і сторінки, натомість — 12-ї.

М. Бельський не просто колекціонує — він веде чималу дослідницьку роботу, описує долю мініатюрних видань у журналі та газетних статтях, видаючи книжки. Такі з них, як, зокрема, «Старі одеські мініатюри» та «Радощі книжкових знахідок» не тільки спонукають багатьох до колекціонування унікальних видань, а й викликають чималий інтерес і науковців, і широкого загалу читачів.

Георгій ВОРОТЮК.

Одеса.

«Блакитний птах» прилітатиме щоліта

Уряд Криму затвердив республіканську програму «Блакитний птах». Вітніні щорічний міжнародний конкурс — фестиваль дитячої музичної виконавської майстерності — проводиться в Сімферополі. Номінації дві: солісти й ансамблі. Завершуватимуть свято великі гала-концерти, цикли телепередач, виступи учасників у концертах дитячої філармонії та гастролей за співання всіх національних товариств со-нячного півострова.

Віктор ХОМЕНКО.

Сімферополь.

Гра без правил за виняткове право

Тенденції

Замість вступу

Із наказу № 203 Міністерства внутрішніх справ України від 4 квітня 1992 р. (подано мовою оригіналу і дослівно):

«О порядке изготовления и учета номерных знаков на автотранспортные средства».

Во исполнение Постановления Кабинета Министров Украины от 31.01.92 г. № 47 приказываю:

1. Установить, что Днепропетровский экспериментальный завод спортметаллоизделий имеет исключительное право на изготовление знаков для автотранспортных средств...

1-й зам. министра
генерал-лейтенанта милиции
В. М. Корнейчук».

Із листа директора малого приватного підприємства «В'юга» (м. Полтава) А. Кондратюка від 21 серпня 1996 р. до МВС України:

«На мій письмовий запит на адресу начальника ДАІ України (...) я одержав відповідь щодо відмови за підписом старшого державоінспектора з ОД МВС України В. Г. Бабенка. Вивчення цього документа поставило ряд запитань, на які я хотів би одержати відповідь».

1. Дана постановою Кабміну не дає права МВС України визначати, кому і як виробляти номерні знаки (...).

2. Яким документом дано право контролю за такими виробництвами правоохоронним органам?

3. (...) Яке може бути «ісключення», на підставі якого може бути виданий дозвіл на таке виробництво?

Оскільки я вибираю налагодити таке виробництво в Полтаві, то недержання відповіді і примусить мене звернутись до антимонопольних державних органів, бо цей наказ, на мій погляд, є монополюючим».

Детальніше про суті

Дійсно, загладна постанова Кабміну України № 47 від 31 січня 1992 р. «Про затвердження зразків національних посвідчень водіїв та документів, необхідних для реєстрації транспортних засобів» за змістом не давала МВС права виступати замовником виготовлення номерних знаків і тим більше визначати їх виробника. Зрештою, наказ № 203 МВС України не мав і достатньої юридичної сили, оскільки не був зареєстрований у Міністерстві юстиції. Проте саме Кабмін своєю постановою фактично зробив у даному разі МВС комерційною структурою, бо надав йому право встановлювати надбавку в межах 25 відсотків до визначених виробниками цін. Що й було оперативно зроблено ДАІ. Власне, надбавка стала своєрідним титовим податком, про що рядові споживачі — водії навіть і не здогадувались. А коли й здогадувались, то влягти нічого не могли, адже єдино дніпропетровський завод «Динамо-Слейф» — ЗАТ з іноземними інвестиціями (тобто тодішній Дніпропетровський експериментальний завод «Спортметаллоізделий» — згадаймо наказ № 203) — з дозволу і

благословення МВС виготовляв і виготовляв номерні знаки.

«В'юга» в особі п. Кондратюка 15.12.1997 р. звертається до МВС України із заявою-проханням дати дозвіл на виробництво й реалізацію номерних знаків для легкових автомобілів і мікроавтобусів вагою до 3,5 т), проте отримав безпідставну відмову. Але вона не зупиняє колектив і його директора. Знаходять зарубіжні партнери; які готові до співробітництва, придбано два комплекти обладнання, на якому виготовлено дослідні зразки знаків. 8 січня 1997 року орган із сертифікації продукції і систем якості (УкрІСМ) видає «В'юзі» атестат акредитації № А4001003 із таким висновком: «Випробувані зразки знаків номерних для транспортних засобів типу І відповідають за перевіреними показниками вимогам ДСТУ 2588-94 «Знаки номерні для транспортних засобів. Загальні технічні умови». Протокол підписав навіть представник МВС. Проте його почалося в особі заступника міністра В. Чернишова 1 грудня 1997 р. повідомляючи Кондратюка, що «на Україні організовано виробництво номерних знаків для транспортних засобів». Забуваючи при цьому зазна-

ти, що монополює — на «Динамо-Слейф». Бо тоді не обійтися і без уточнення: а з чіткої подачі? А що ціна на знаки удвічі вища за ту, яку пропонує приватне підприємство. — байдуке і навіть добре. Для пролання. За покупку навіть ніхто й не збирався. До речі, на той час вартість номерного знака з ПДВ становила 44 грн. 15 коп. А ще 25 відсотків торговельної надбавки і 10 гривень додатково за послуги ДАІ. Разом більше 65 гривень.

22 грудня 1997 року п. Кондратюк звертається із заявою в Антимонопольний комітет України з проханням скасувати безпідставну монополію. І, здається, крига скресла. 10 червня 1998 р. голова Антимонопольного комітету України в листі до міністра внутрішніх справ, посилаючись на розгляд заяв НДП «В'юга», зазначає, що «постанови КМУ не надають права МВС забороняти суб'єктам господарювання здійснювати підприємницьку діяльність з виготовлення номерних знаків...». Указ МВС України № 203, встановлюючи таку заборону, суперечить чинному антимонопольному законодавству України. Виходячи з наведеного, пропонуємо внести зміни до зазначеного наказу... 3 цього ж таки приволу Державний комітет України з питань розвитку підприємництва своїм рішенням № 17-01/10 від 16 жовтня 1998 року запропонував МВС України в місячний термін скасувати наказ № 203, оскільки він містить норми, які стримують розвиток підприємницької діяльності і фактично забороняють виготовлення номерних знаків для автотранспортних засобів іншими підприємствами, організаціями та установами України, що суперечить статті 42 Конституції України, статті 3 Закону України «Про підприємництво» та антимонопольному законодавству України, але і це рішення було проігноровано МВС. Гадаємо, і тому, що саме діяла постанова Кабміну № 1266.

Замість епілогу

14 серпня 1998 року Кабінет міністрів України приймає постанову № 1266, якою оголошує обов'язковою наявність номерних знаків ДСТУ 2588-94 на ДСТУ 3650-97, що саме по собі оцінене «авторотомаслоскістю» як чергове злидство. Адже заміна (ше раз підкреслимо: обов'язкова) номерного знака, а відтак і свідоцтва, тепер коштуватиме власнику автомобіля майже 120 гривень! Для нашої історії не менш цікаво

і те, кому дістався такий ласий шматок, адже потреби України в даній продукції близько 500 тисяч комплектів на рік. Гадаю, що злогістичні не важко: саме закритому акціонерному товариству «Динамо-Слейф». Шоправда, цього разу все було обставлено якійсь і не за всіма правилами, то хоч за мінімальними.

Постановою передбачалося проведення МВС України у тримісячний термін тендери щодо визначення виробника державних номерних знаків. Тендери, а не конкурсу, що досить чудово, бо МВС провело саме конкурс, про що свідчить і протокол № 3 засідання конкурсної комісії від 21 листопада 1998 року, а це, як кажуть в Одесі, дві великі різниці. Звідси і численні порушення положення про порядок організації та проведення торгів (тендерів) у сфері державних закупівель товарів (робіт, послуг), затвердженого постановою Кабміну від 28 червня 1997 року № 694 та від 28 вересня 1997 року № 1058. В кінцевому підсумку вони звелись до одного: збереження єдиного виробника номерних знаків для транспортних засобів. Що й було успішно виконано. І, напевне, суть не в тому, хто залишився за бортом конкурсу (а не тендери!) — МП «Видвижене» м. Сімферополь, морське агентство «Україна» м. Одеса «В'юга» взагалі не брала в нього участі), а в самому підході до справи: представник держави ставить засідки вітчизняному товаровиробникові на користь іноземного. Хай і не чистокровного, а «мудлати», та очевидно він йому рідиніший. Хоч для простого автовласника гірший за вітчима — про це почуте була вкінці реєстрації транспортних засобів.

Григорій ГРИНЬ.

Полтавська область.

Р. С.

Бухвалюво в останніх номерах місцевих газет з'являлось рекламно оголошення такого змісту:

«МПП «В'юга» реалізує автомобільні номерні знаки типу І, які відповідають вимогам ДСТУ 2588-94 і ДСТУ 3650-97, за цінами, удвічі нижчими, ніж у ДАІ».

Пан Кондратюк вважає, що в даній ситуації він діє цілком законно, і має на те вагомі аргументи. Хоча, з другої боку, чи зареєстровано ДАІ номерний знак від його фірми в ситуації, коли гра без правил триває?..

Сила не аргумент

За листом читачів

Площа. З одного боку до промислового настиравно проби-вається натовп. Ого силуо утримує кербуд. З оточуючих буюнчиків лунає: «Відопнуті! Відопнуті!». Кербуд поглядом звертається до свого покровителя з мармурового палацу. А той, не слухаючи натовпу і опонентів кербуда, тихо промовляє: «Не пучать!»

Повернімося в сьогоднішня. Дві конфліктуючі сторони мають одне спільне: вони не хочуть. Одна сторона — колектив Київського технологічного технікуму (КТТ) — не хоче бути в підпорядкуванні Укроекосервісу (колишнього Мінпобуту). А Укроекосервіс не хоче відлучати КТТ під крило Міносвіти, куди побутовиків просяться. Протистояння триває не один рік.

Його суть у листі, підписаному 96 працівниками КТТ. «Після ліквідації Міністерства побутового обслуговування наш технікум, як виняток, у 1993 році передали до сфери управління Укроекосервісу на період «до завершення приватизації та створення ринкової інфраструктури сфери послуг». Два роки тому ми звернулися до Президиату з проханням повернути КТТ до сфери управління Міносвіти, куди передали практично всі навчальні заклади колишнього Мінпобуту. Отут і почалися дива дивини».

Спочатку із камбініських кабінетів зник пакет документів з усіма погодженнями (Міносвіти, Мінекономіки, Мінфіну). Другий пакет документів гуляв тими самими кабінетами півтора року. Без жодної реакції. Міносвіти на три свої звернення до Кабміну теж відповіді не отримало.

А тим часом. До 1992 р. план прийому студентів на денне відділення становив 150, на заочне — 660 осіб. КТТ випускав тоді фахівців для всіх спеціальностей. За час перебування в сфері управління Укроекосервісу план прийому скоротився до 315 осіб. На Білоруський, 24 вже не готують за спеціальностями: технологія виробів зі шкіри; хімічність та фарбування одягу; трикотажне виробництво; ремонт побутової радіоелектронної техніки.

Відповідно до статуту Укроекосервісу, головним його завданням є розвиток побутового обслуговування населення та подання підприємствам, уста-

новим і організаціям служби побутової, незалежно від форм власності, допомоги у вирішенні виробничих і соціальних питань, у захисті їхніх прав та інтересів.

У структурі цієї громадської організації немає підрозділу чи відповідних кадрів, які забезпечували б роботу з підготовки фахівців.

«Колектив КТТ вимушений самостійно розв'язувати проблеми освітньої, виховної, методичної, фінансово-господарської роботи», — зазначається в листі до редакції. — Допомога технікуму з цих та інших питань Укроекосервісом не надавалась. Фактично Укроекосервіс дає лише про бажання фінансування та проведення взаємозаліку за комунальні послуги».

У березні п. р. Леонід Кучма, відтукуючись на запит 49 народних депутатів, доручив Кабміну розібратися в ситуації і прийняти рішення. Комісія, створена урядом, «глибоко опрацювала питання», ознайомилася з навчально-виховною роботою, матеріально-технічним забезпеченням технікуму і навіть вивчила архівні матеріали. Висновки поважної комісії цілком збігаються з аргументами народних депутатів і працівників КТТ. Вона підтримала прохання колективу та висновки Комітету з питань науки і освіти Верховної Ради «про недоціль-

ність перебування державного технікуму в підпорядкуванні громадської організації Укроекосервісу».

Крім київського, комісія запропонувала повернути в лоно Міносвіти і Київський технологічний технікум. Рекомендувала також повернути КТТ приміщення, незаконно відчужені Укроекосервісом ще в 1994 році. Що залишалося зробити Прем'єр-міністрові, отримавши доповідь від призначеної ним комісії, яка «глибоко опрацювала... ознайомилася... вивчила...».

Якщо ви, читачу, думаєте, що Валерій Павлович з висновками погодився і підписав відповідну постанову на користь колективу КТТ, повідомивши Президентів про виконання доручення, — то глибоко помиляєтесь. Невідомо взагалі, чи потрапила довідка компетентної комісії на стіл Прем'єр-міністра. А ось листу від керівника Укроекосервісу Сергія Косих камбініські чиновники забезпечили «зеленою вулицю».

У квітні п. р. Валерій Пусто-войтенко доручив вивчити аргументи Косих, а через певний час міністр Кабінету міністрів доповідав результати того «вивчення». Висновки були діаметрально протилежними тим, що зробила комісія І, зрозуміло, на користь Укроекосервісу. З ни-

Уявіть сцену майже за Шекспіром

ми Валерій Павлович погодився. А тепер пригадайте: площа, кербуд поглядом звертається до покровителя...

Неколектив, як, до речі, і група народних депутатів і після чергової відмови проважиків добуватися свого. Вони впевнені, що комусь дуже невигідно ознайомлювати Прем'єр-міністра з позицією комісії, народних депутатів і працівників технікуму. Подаючи і коментуючи ситуацію, що склалася в КТТ, опоненти ігнорують здоровий глузд і захищають інтереси...

Чит?

Іван ІЛІЯШ.

У номер
✓ **Луцьк**

Як урятувати книгу?

Третій рік сільські бібліотекарі Волнін працюють на чверть посадового окладу. Через безгрошів'я торік втрачено ще 64 бібліотека у Маньківському, Горішньоканівському, Ківерцівському, Старовижівському районах. Не зарплата і не стає охороною грамотою для бібліотек навіть їх Державний реєстр. Із боєм говорили про це на своєму семінарі директори та заступники районних і міських централізованих бібліотечних систем.

✓ **Харків**

За одну «Крону» дві корони дають

Від сільських господарств Росії почали надходити заявки на придбання кормових комплексів «Крона». Їх складають організовано на державному підприємстві «Завод імені Малішева» та комплексів німецької фірми «Кроне». Це високоєфективна техніка для заготівлі кормів. Відпускна ціна комплексу — 130 тисяч німецьких марок. Цю суму потрібно погасити протягом п'яти років. Перші 13 комплексів, складені на заводі, вже діють на угодях господарств Харківської області. Добра слава про них швидко докотилася до Росії. Вже надійшло більш як 170 заявок від українських і російських сільських господарств.

✓ **Черкаси**

Сміттєва катастрофа

Екологічним лихом можна назвати пожежу на місцевому сміттєзвалищі. Його термін експлуатації закінчився ще на початку 1995 року. Усі спроби протягом півмісяця загасити смердюче гніття не увінчалися успіхом — газ метан горить на 20-метровій глибині кар'єр-звалища. Жителі найближчого до пожежі села Руська Полішня вже дишать випаримами дioxину і формальдегіду, концентрація яких збільшилася у вісім разів. Однак лише у грудні минулого року міська влада планує зайти в експлуатацію першу чергу нового сміттєзвалища. Знову тимчасового...

✓ **Київ**

«Мотор-Січ»

ВИПЕРЕДИВ УСІХ КОНКУРЕНТІВ
Запорізьке ВАТ «Мотор-Січ», провідний виробник авіадвигунів на ринку СНД, вийшло переможцем у міжнародному тендері на постачання двигунів для нового літака Ту-324, який будуть на Казанському авіазаводі (Татарстан, РФ). Помічник генерального директора об'єднання Ярослав Сухий уточнює, що основним конкурентом української фірми в оголошеному два місяці тому тендері виступила американська Allied Signal. Уже до кінця року «Мотор-Січ» розпочне поставку до Казані двигунів АИ-22. Обсяг поставок не розголошується, повідомляє «Інтерфакс-Україна».

✓ **Херсон**

Тут діти не сміють

Пушкінським назвали оздоровчий табір, що працює в Херсонській середній школі № 24. Діти тут не сміють: творчість великого поета — головний зміст розважально-пізнавальної програми, що складається з концертів, існенівок, конкурсів читців. Облаштування канікулярного відпочинку — непросте турбота для педагогів. В управлінні освіти міськвиконкому відшукали на цю справу лише 45 тисяч гривень. Найбільше грошей пішло на міський табір «Голочка», в якому за чотири зміни було оздоровлено 1320 світ, маленьких «чорнобильців», дітей загинувших працівників міліції. Для них відпочинку з різноманітними розвагами і подарунками — безплатний, повідомляє ДНАУ.

Жінка-митник... Що ж такого?

Сьогодні — День митної служби України

22-річна уродженка Умані, що на Черкащині, Вікторія Угрин після закінчення філфаку Ужгородського держуніверситету пробувалась на диктора обласного телебачення. Не вийшло.

Коли погоджувалася на роботу в митних органах, нею керувала романтика. Адже митник — перші, кого зустрічають в'їжджаючі до держави, і останні, з ким прощаються від'їжджаючі. Це вже потім, по роках роботи, прийшло розуміння: митник — професія не тільки цікава і престижна. Красива форма, навіть припиніть нетривалих стабільна зарплата, соціальна захищеність.

Починала на Чопській митниці. Тільки уявити собі: вокзал, сотні пасажирів туди-сюди, мов мурахи в мурашнику, і тендітне дівча в цивільно-му одязі.

— Діточка, тебе чого? — під'юджав перший наставник Іван Зановий Феденко, бо саме так звертався до неї у перші робочі дні більшість оточуючих. Це вже потім все налагодилось: навчили обов'язків, видали форму і зробили із звичайної дівчини митника.

— Пертинаючи кордон, до жінки-інспектора пасажирів воліють не потрапляти, бояться більше, ніж чоловіків-інспекторів. Та й з вигляду — це,

мабуть, не комплімент — ви дуже строга...

— І справді, навіть прискількила. З жінкою-митником, мені здається, порушникам важче домовитися, про щось злочинне, вона серйозна, відповідальніше ставиться до виконання своїх обов'язків.

— А як шукає? Невже не гірше за чоловіків?

— У цьому теж намагалося не поступатися. Пам'ятаєш часи, коли з Радянського Союзу масово вивозили якісні і відносно дешеве золото? Мої колеги-жінки мали десятки гучних «золотих» справ. І я тоді затримала партію виробів з дорогоцінного металу на значну суму.

Робота у вас, Вікторіє Аристархівно, звичайно, серйозна. Та, мабуть, і курйози на митниці з вами траплялися?

— Були, чому ж ні? — і пригадала історію знову ж таки із «золотої» епохи. — Оглядала яось речі однієї словачки. Бачу — в валізі бирочка, яку зазвичай чіпляють на золоті вироби. Ретельно шукаю заборонене до вивезення і не знаходжу. Жінка хвилюється, відповідає на мої запитання, але якось нечітко, ніби кризь зуби. Раптом здогад облікає мозок, підводжу на неї очі і запитую:

Хатина майстрині майже тулиться до лісу

Блиск і нуджа глибинки: продовжуємо розмову

Торік у селищі Путилі — райцентрі в Буковинських Карпатах — під час провідування колоністів на літунів мою увагу привернула імпрізована виставка творів місцевих народних умільців. У цьому благословеному краю чим нікого не здивуєш. Горіни — люди майстрів, щедро наділені талантами. Багато самодіяльних митців живуть на віддалених хуторах, де нікому по-справжньому оцінити їхню творчість. Тому будь-яке свято певною мірою компенсує цю неурочність. Вирішаючи в дорогу, майстер завжди кладе в тайштрину щось із свого виробу. Дається взнаки давній предківський синдром: окаяно для того й заміслимо, щоб себе показати і на інших подивитися.

Отож без вказівки згорів, без «розмарки» високого начальника змарюється горіни, виставляють напоказ свої творіння — килими, рушники. А сорочки-вишиванки, кептарі, сардаки, тайстри, писані соліпки, бербенічки, рахи... Якщо жакса рік комусь сподобається, ті можна тут же придати. У святкові дні майстри віддають їх за півніни.

За смієрковим стилем, на тлі барвистих гучульських ліжників, побачив я скромну жіночку у вишиванці. На тарелі біля неї переливалися веселковими барвами писанки. Глянувши на них зблизька — ажурна робота! Такого дива, відверто кажучи, не доводилося бачити ні в Косові, ні в Космачі, ні в Пістині, що славляться на весь світ цим мистецтвом.

Розговорилися. З'ясувалося, писанкарка Василина Олексіївна Сумаряк приїхала на свято полонинників із села Усть-Путилі, що недалеко від райцентру — якихось десяти-п'ятнадцяти кілометрів. Принагідно привезла з собою до два десятки своїх витворів. Пише декіа переважно по гучульським яйцях. На них добре відтворювати сюжетні композиції.

Але не цурається й курчачків. Вони ніби створені для писанки.

Василина Сумаряк — непересічна постать у буковинському писанкарстві. Їй, на думку авторитетних знавців цього жанру, вдалося створити власний мистецький напрям. Майстриня починала за традиційної буковинської писанки. Але поступово стилізувала її, створила самобутні зображувальні елементи, винайшла свою поліфонову кольорів. Це осушалопису писанку, надало їй нового звучання.

Напередодні цюгоринів Великодній свят ми зустрілися з нею багаторічно в усть-путильському помешканні. Оселя приємно пахла розтопленим воском і травами. Василина Олексіївна качувалася над новими писанками. У нас багаторічна знайомість — кожному з них треба подарувати на Великодні по писанці. Це давній гучульський звичай. Кілька десятків писанок мушкетер роздати людям за поману — за покойного тата і померлу рідню.

На Зеленому неділю в горах теж заведено дарувати писанки. Але вони мають бути теніснотного забарвлення, виражають скорботу й тугу за душами померлих. Під час цього свята, тобто на Трійцю, гучулі поминають усопших. На-такій писанці неодмінно мусять бути зображення символ нескінченності життя — так званий безко-нечик. Наші предки писали його у вигляді хвилі. Даруючи таку писанку, мої земляки кажуть: «Від нас мало, від Бога більше. На життя, на многі літа!»

Після Великодньої майстриня з новими силами знову взялася за кирстку (по-гучульському — писанок, інструмент для розпису писанок, — Авт.). Почала працювати над серією писанок про весняне пробудження природи, бо вже давно вичишувала такий задум. Навіть у уві бачила, якими во-

ни будуть в остаточному варіанті. А квітень для того — найкращого вийняття пора.

— Ніколи не маюло ескізів майбутніх писанок, усе беру з голови, кожна кривулька, кожний курчик народжується в мені, як немовля в утробі матері.

Василина Сумаряк взялася за писанок у чотирирічному віці. Навчалася писанкарському ремеслу у своєї бабусі, а відтак — у матері. Жили вони тоді високо в горах, на хуторі Обочі. Але згодом батька — симпатика ОУН — заарештували енкаведисти. І повезли в зграпованому вагоні до Магадана — довіг розігнати до колючим дромомати.

Після вилання жила Василина з батьками в Запорізькій області. У часи «хрущовської відлиги» їм нарівні дозволили перейти на Буковину, в рідні краї. Отут і розкрився по-справжньому мистецький хист дівчинки. Крім писанкарства, навчилася вона ще й ткати. І невдовзі випередила в майстерності всіх тутешніх умільців. Тепер, без перебільшення, Василина Сумаряк є однією з найталановитіших майстрів західноукраїнського регіону. На жаль, її творчість ще належно не поціновано. Не мала жінка змоги виставляти свої мистецькі речі на багатьох виставках.

Тривалий час працювала ткалю на Путильській міжгосподарській фабрики з переробки вовни. Багатою не стала, але алерією через нідкудишні виробничі умови «підкопала». Нині працює вдома. Живе зі свого ремесла. Але тепер у горан безгрозів'я. І тому рідко хто купує писанки чи рушники, а про килими годі й казати. Значулю такій майстері верстат до кращих часів.

Ми спробували підрахувати з Василиною Олексіївною її писанкарський добробок. Вийшла вражаюча цифра. З'ясувалося, що ця тендітна жіночка написала про-

Вікторія УГРИН.

— Скажіть, будь ласка, а в роті у вас що?

Золотий перстень випорскує мені на долоню.

У листопаді митній біографії Вікторії Аристархівни Угрин виповнюється 30 років.

Митний пост «Малій Березний» — Убля — що в глибині, після провідування Чопа та Ужгорода не розцінюєте як «засланця»?

— Ні в якому разі. Це просто одне з місць моєї роботи. З прекрасними умовами, до речі, які відповідають міжнародному рівню. А до роташі капрів, внаслідок якої я тут опинилася, ставалося з розумінням: вона не обіщала, щоб уникнути негативних тенденцій на наших митницях.

Віра ТУРНИЦЯ.

Василина Сумаряк з карпатського села Усть-Путилі написала понад двадцять тисяч писанок.

На знімку: дочка Василини — Інна

тягом свого життя понад двадцять тисяч писанок. Жаль, що книга рекордів Гіннеса не фіксує такі мистецькі здобутки. Покотилися й руковотні сонця по всьомуло білому світу, стали окрасою багатьох музеїв і приватних колекцій.

Поступово підтягується до маминого рівня й дочка Інна. Писанки симпатично усть-путильської школярки чарівними жар-птицями вже випурхнули в самостійний полет. Виставлялися вони в Києві, Львові та Чернівцях. Фавіхи, що бачили ці роботи, прокорюють дівчинку велике мистецтво майбуття. Позаду слідкує копіювання невичинених робіт. Теніснотного вартує торув власну творчу дорогу.

Хатина Василини Олексіївни Сумаряк майже тулиться до лісу. Смереки шумлять на червеному леготі. Через дорогу нуртєво білопінний Черемош. Під цю мажорну музику творять свої мистецькі дива мати й дочка. Їм не треба силувати себе пошукком орнаментів для нових писанок. Для цього досить лише виглянути через старенький ганок на навколишню райську красу — на жовтогарячі кошики на зеленех цвиринках, на срібні габи вічно квітучі рички. І вістрям писанкарка покласти це веселе розмаїття на чистий еліпс яєця.

Василь БАБУХ.

Чернівечка область.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Є в гучульських хороших древній звичай

Інтегруємо в Європу

Абітурієнт-99

Наш співрозмовник — ректор найбільшого на Рівненщині вузу, створеного на базі Української державної академії водного господарства, рівненських автомобільного і текстильного технікумів, доктор технічних наук, академік Євген КРАВЕЦЬ.

найближчим часом — водного господарства, пільсидипломної освіти, в перспективі — будівельної, економіки та менеджменту тощо. Словом, все робиться для того, щоб люди були задоволені в результатах роботи — краще навчати студентів.

— Який напрям у навчальній роботі вважаєте за пріоритетний?

— Інтеграція в європейську систему освіти. А це потребує високої професійності, інтелігентності і ерудованості професорсько-викладацького складу. У нас працюють 680 викладачів, 41 доктор наук і професор, 307 кандидатів наук і доцентів, 45 академіків, членів-кореспондентів галузевих академій наук України та зарубіжних країн, а 17 викладачів мають почесні звання.

Основним об'єктом і надалі залишатиметься студент, але форма навчання «викладач

ДЛЯ ДОВІДКИ: у Рівненському державному технічному університеті навчаються більш як 10 тисяч студентів, працюють майже дві тисячі чоловік, із них понад 600 — професорсько-викладацький склад. Вуз має 12 навчальних корпусів, стільки ж комфортабельних житлових будинків з широким мережею студентської служби дозволяє. Тут діє військова кафедра. Є чимало спортивно-оздоровчих споруд.

навчає студента» трансформуватиметься в принцип «студент навчається у викладача». Як показує досвід, у другому випадку студент навчається активніше.

У багатьох країнах світу дипломи не всіх українських вузів визнають. А чи мають спеціальності, що їх здобувати в очолюваному вами вузі, рейтинг на світовому ринку праці?

— Дипломи нашого університету визнають у США, Ізраїлі, африканських та азійських країнах за спеціальностями водного напрямку — гідротехнік, гідромеліоратор, водопостачання, а також будівельних. Ми уклали контракт з Китаєм на щорічну підготовку 50 спеціалістів з водобудівельних та економічних спеціальностей. Багато наших випускників та викладачів працюють за контрактами за кордоном.

— І наостанок: яким ви бачите абітурієнта-99?

— Добре підготовленим, з необхідним багажем знань після школи. Таким легше податися на конкурс. Конкурс на більшості спеціальностей великий, що дає змогу вибрати найкращих. Оскільки наш вуз — єдиний в Україні водогосподарського напрямку щодо підготовки кадрів будівельних спеціальностей, сюди їдуть з усіх кутків України.

— Що ж, бажано високих злетів Рівненському державному технічному університету і вам особисто.

Бесіду вела
Олександра ЮРКОВА.

Рівненська область.

Фото автора.

СУСПІЛЬСТВО

Досвід

Чому рада Підгайцівська сільрада

Важко повірити, що у звичайному селі нині це може працювати сільський клуб, бібліотека, меліоратор, дитсадок. Що сільські вчителі, медики вчасно одержують зарплату, а сільські пенсіонери — пенсію. Що всі тутешні жителі не мають заборгованості за спожиті електроенергію та газ.

Втім, саме такі соціальні благополуччя панують в окремих вілках селів Підгайцівської сільради Луцького району Волині. У чім же секрет успіху? В тім, що у Підгайцях уміло користуються правами, які дає Закон про місцеве самоврядування.

— Гроші самі з неба не впадуть... Треба, щоб заворушилися хоч якесь діло — що істину ми добре усвідомлюємо, — каже голова сільради Віталій Семенюк. — Почали з відновлення сфери послуг. Для цього разом з депутатами подумали, як можна використати численні приміщення, які перебувають на балансі сільради і простоюють.

І згодом відкрилися на селі філія ощадбанку, зубопрофесійний кабінет, перукарня. Почав працювати авторнок. На виділений ділянку землі зводиться сільська автозаправна станція. І навіть рекламні щити, які стоять обчід сільських доріг, почали приносити якусь копійчину в місцеву касу.

Місцевий бюджет завдяки постійним надходженням зріс у кілька разів. Шомісяця лише на спеціально створений позабюджетний фонд сільради наводять не менш як дві тисячі гривень. Отож сільрада має можливість не тільки вчасно виплачувати платню і пенсію, утримувати соціально-культурні заклади, і проводити благоустрій села.

Володимира Савицького.

Роман ЖИХАРА.

Колектив Верховного Суду України висловлює глибоке співчуття першому заступнику голови Верховного Суду України Стефану Володимирі Сергієвичу у зв'язку з тяжкою втратою — смертю його матері

Галини Євдокимівни.

Оголошення

ЗАОЧНА ОСВІТА за 4 місяці з НАДАННЯМ РОБОТИ

БУХГАЛТЕР

СЕКРЕТАР

29 грн. на місяць

30 грн. на місяць

★ Без обмежень за віком та освітою

★ Без візиту до місця навчання

★ Диплом з кваліфікацією

Виріште цей купон та надішліть його за адресою:
310052, м. Харків,
а/с 68, КОФЕ

КУПОН № 37069273
Прому надіслати мені інформацію про інститути та умови навчання за спеціальностями:
БУХГАЛТЕР **СЕКРЕТАР**
потрібно підписати

ХАРКІВСЬКИЙ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ

Арбитражний суд Автономної Республіки Крим (333000, г. Симферополь, ул. К. Маркса, 18) по заявленню Крассереперекоско Об'єднаній Господарственої налогової інспекції возбудив дело о банкротстве: № 2-6/3191 — дочернього підприємства Симферопольського ООО «Синдикат» — «Евразія»; 334902, г. Крассереперекоско, ул. Фрунзе, д. 33; к. 119, р/сч — 260023013600294 в ПИБ України І. К. — 24866069; № 2-6/3190 — малого частного підприємства «Восход»; 334900, г. Крассереперекоско, ул. Таврическая, 15; р/сч 260000330440101 в Об'єднаненном коммерческом банке І. К. — 20740704. Претензії кредиторів та заявлення санаторів приймаються в течение місяця со дня опубликования объявления.

ДП «Електромонтаж» ліквідується. Правоприємником є ЗАТ «Чернігівоблспотрач». Претензії приймаються в місячний термін з дня публікації. Довідки за тел. 15-29-55.

ТОВ НВФ «ПРОТ» оголошує про припинення своєї діяльності у зв'язку з ліквідацією. Претензії приймаються протягом місяця з дня опубликования оголошення. ТОВ НВФ «ПРОТ» розташоване за адресою: м. Київ, вул. Народного Ополчення, 1, кін. 409. Код ЄДРПОУ 21566535, р/сч 26009000019901 в АКБ «Київ».

ЗАТ «Укрэнергогосрегата», зареєстроване Запальною райдержадміністрацією м.Києва 09.04.1997 р. реєстраційний № 0095-2664-АО код 21543495, повідомляє про свою ліквідацію. Претензії приймаються протягом місяця за тел. 552-40-00.

Арбитражний суд Львівської області (м. Львів, вул. Личаківська, 81) порушив справу № 2/158-7/75 про визнання банкрутом закріпленого акціонерного товариства «Львівська бавовнянопрядильна фабрика» (м. Львів, вул. Б. Хмельницького, 188).

Письмові звернення щодо майнових вимог та умов санації необхідно подати до арбитражного суду не пізніше одного місяця з дня опубликования даного оголошення.

Правління ВПЗ «Одеський НАЗ»

Відповідно до ст.43 Закону України «Про господарське товариство», повідомляємо про внесення наступних змін до порядку денного загальних зборів акціонерів, які відбудуться 7 липня 1999 року.

Доповнити раніше опублікований порядок денний пунктом:

10. Про створення дочірніх підприємств ВПЗ «Одеський НАЗ» і передачі їм майна.

Закріте акціонерне товариство «Українська комерційно-виробнича фірма сільськогосподарських підприємств» повідомляє про проведення загальних зборів акціонерів, які відбудуться 20 серпня 1999 року за адресою: м. Бровари, вул. Кутузова, 125. Початок о 13.00. Реєстрація акціонерів проводиться в день проведення зборів.

На порядок денний виносяться питання:

1. Звіт правління акціонерного товариства за звітний період.
2. Вибори голови та членів правління.

Арбитражний суд Вінницької області (287100, м. Вінниця, Хмельницьке шосе, 7) порушив справу № 394/5-473 про банкрутство ВАТ «Гонорійський цукровий завод», 288274, с. Гонорієвка Ямпільського району Вінницької області. Р/р 26006200061006 в Ямпільському відділенні АК АПБ «Україна», МФО 302399, код ЄДРПОУ 00371624.

Претензії кредиторів приймаються протягом місяця.

Арбитражним судом Донецької області (340105, г. Донець, б. Пушкіна, 34) возбуджені дела о банкротстве:

- дело № 18/57 Б, ООО «Акцент Принтинг Лимитед» (340054, г. Донець, пр. Киевский, 48, р/сч 2600230117 в ДРУ АК ПИБ, МФО 334635);
- дело № 24/73 Б, ООО Компания «Актранс» (340009, г. Донець, ул. Маркова, 40/1, р/сч 260060301 в Киевском отделении АК ПИБ, МФО 334271);
- дело № 18/70 Б, МЧП «Промцентр» (340048, г. Донець, пр. Титова, 10, р/сч 260045003 в Акционерном банке «Сельхозбанк», МФО 334969);
- дело № 24/93 Б, ЗАО «Иван-пресс» (340048, г. Донець, ул. Университетская, 89, р/сч 26002184536001 в Донецком филиале КБ Приватбанк);
- дело № 24/94 Б, ООО «Экспресс-3» (340048, г. Донець, ул. Челюскинцев, 206/8, р/сч 20003301530245 в Киевском отделении «Проминвестбанка Украины»);

Заявления кредиторов и санаторов принимаются в месячный срок со дня опубликования.

Арбитражний суд АР Крим возбудив дела о банкротстве: МЧП «Евро-спед (АР Крим, 334902, г. Армянск, 2 мик-н, д.31, кв. 70) ОКПО 24873170, р/сч 26001301390248 в ПИБ г. Армянск, МФО 324407.

кооператив «Анिला» (334902, г. Армянск, промзона) ОКПО 20695702, р/сч 26000301390391 в ПИБ г. Армянск, МФО 324407. АО «Азліта» (334902, г. Армянск, ул. Симферопольская, 25) р/сч 26006301390395 в ПИБ г. Армянск, МФО 324407.

Претензії кредиторів та заявлення санаторів подаються в Арбитражний суд (г. Симферополь, ул. К. Маркса, 18) в месячный срок со дня опубликования объявления.

Арбитражний суд Вінницької області (287100, м. Вінниця, Хмельницьке шосе, 7) порушив справу № 400/5-516 про банкрутство ВАТ «Барський цукровий завод», 288060, м. Бар, Вінницької області, вул. Заводська, 15. Р/р 26003200266000 в Барському відділенні АК АПБ «Україна», МФО 302021, код ЄДРПОУ 00371914. Претензії кредиторів приймаються протягом місяця.

Арбитражний суд Херсонської області (г. Херсон, ул. Горького, 18) возбудив дела о банкротстве: — Б/179-Б АОЗТ «Вектор», р/сч 1467746 в Комсомольском отделении Проминвестбанка Украины, код 23131704; — Б/188-Б ЧФ «Море», р/сч 26001383 в ХОД АПБ «Аваль», код 24106507. Претензії приймаються в течение місяця со дня опубликования объявления.

Арбитражний суд Івано-Франківської області (284000, м. Івано-Франківськ, вул. Грюнвальдська, 11) порушив справу Б-2/656 про банкрутство ТЗОВ «ІРБІС» (м. Івано-Франківськ, вул. Київська, 18) р/сч 260060339401000, АКБ «Західбудгазбанк», МФО 336291.

Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня публікації оголошення.

